

Vlamingen in de Wereld

WONEN, WERKEN EN ONDERNEMEN IN HET BUITENLAND

VIW.BE

LENTE 2021

#113

FOTOGRAAF IN IJSLAND | MEERTALIG OPVOEDEN | INTERNATIONALE KEUKEN

INHOUD

Eerste woorden	1
Woord van de voorzitter	3
Raad van bestuur	4
Natuurfotografie	6
Europees recht	9
Coververhaal	10
Maritieme carrière	12
Vastgoed in het buitenland	14
Diplomatie	17
Historische Vlamingen	18
Internationale keuken	20
Topbedrijf	22
Meertalig opvoeden	24
Estse charme	26
Culturele tenoren	28
Podcast	30

Dossier Verenigde Staten

Inleiding	31
De 'Verscheiden' Staten van Amerika	32
Afrikaanse kunst	35
Incubator in New York	36
Diplomaat bij de VN	38
Column uit Boston	40

Juridisch	41
-----------------	----

Geknipt voor Amerika

Wereldveroveraars zijn we niet. De meeste emigrerende landgenoten blijven behoorlijk dichtbij. In onze buurlanden Frankrijk, Nederland en Duitsland tellen we de meeste geregistreerden. Nieuwe bestemmingen zoals Brazilië en Zuid-Afrika zijn wel in opmars, net als de Zuid-Europese toeristische landen. En dan zijn er de Verenigde Staten van Amerika, voor velen een blijvende droom. Afgelopen najaar sprak ik met Marc Quintyn, één van onze gewaardeerde vertegenwoordigers aldaar, over de 'Verdeelde' Staten van Amerika. Hij corrigeerde me en sindsdien spreek ik net zoals hij over de 'Verscheiden' Staten van Amerika. Een stelling die met de nieuwe president een duwtje in de rug krijgt. In deze en de volgende editie van dit magazine beschrijft hij de rijke diversiteit van de Verenigde Staten.

Wereldveroveraars zijn we ook niet altijd als ondernemers. Sommige Vlaamse bedrijven spreken wel van een mondiale ambitie, maar hebben noch de Verenigde Staten noch China op de radar. Dan schort er wat. Een succesverhaal schrijf je echter niet in één-twee-drie weet Catalina Daniëls. Als ervaren consultant en investeerder is ze actief in New York. Catalina ziet valkuilen, maar vooral veel potentieel voor Belgische bedrijven. Aspiraties die Catalina helpt waar te maken over de grote plas. Vlaamse bedrijven mogen dat ook écht ambiëren. Zij duidt in dit magazine dat groeiende ondernemers sneller naar de Verenigde Staten moeten gaan en is ervan overtuigd dat een enkeltje naar de Verenigde Staten ondernemers meer oplevert dan een *interrail* door Europa.

Een wereldveroveraar kan je haar niet noemen, maar ze zag wel al een stukje van de wereld. Sinds Laura De Becker op haar twintigste in Engeland ging verder studeren, woonde ze niet meer vast in België. Van Londen ging het via Rwanda en Zuid-Afrika naar Michigan in de Amerikaanse Midwest. In de universiteitsstad Ann Arbor werkt ze als curator in het *University of Michigan Museum of Art*. Meer over haar uitdagende job lees je verderop in dit blad. Dat het leven een aaneenschakeling is van toevalligheden weet ook Jan De Preter, die als diplomaat verbonden is aan de Verenigde Naties, de organisatie die de wereld wil verenigen in plaats van veroveren.

Webinars beloven blijvers te worden, ook na de pandemie. Wij denken uiteraard aan onze eigen VIW-webinars, die maand na maand een breed publiek bereiken. Samen met onze partners die hun expertise delen, willen wij u keer op keer de nodige deskundige informatie geven. Verscheiden onderwerpen komen aan bod. Denk aan (overzeese) sociale zekerheid, internationaal verhuizen, meertalig opvoeden, internationaal erfrecht, etc. En dat allemaal kosteloos voor de deelnemers. Bekijk snel de kalender op onze website viw.be. Daar leest u trouwens ook veel meer achtergrondverhalen van Vlamingen wereldwijd.

Meer moois en boeiends brengen we elders in deze editie.

Koen Van der Schaegehe
Directeur/hoofdredacteur

OFFICIËLE VERTEGENWOORDIGERS VLAMINGEN IN DE WERELD

ALGERIJE

Algiers
Stroobandt Ronny

ARGENTINIË

Buenos Aires
Remaut Reinhilde

AUSTRALIE

Adelaide
Deco Rudi & Raspoet Inez
Perth
Van Der Eecken Tineke
Victoria
Demuyck Nancy

BOSNIE-HERZEGOVINA

Konjic
Scherpereel Jelle

BULGARIJE

Sofia
Sagaert Pascal

BURKINA FASO

Ouagadougou
Sergooris Madeleine

CANADA

Alberta
Gotthold Erwin
New Brunswick
Bodart Fanny
Ontario
Focquet Mireille

CHILI

Santiago
Magnus Annemie

CHINA

Beijing
Heynink Tina
Shanghai
De Ceuster Alex

COLOMBIA

Bogota
Otten Filip

D.R. CONGO

Kinshasa
Van Cauwenberg Inge

DENEMARKE

Horsholm
Swerts Sophie

DOMINICAANSE

**REPUBLIEK
La Romana**
Demyttenaere Inge

DUITSLAND

Beieren
Bax Hanne
Berlijn
Moens Walter
Noordrijn-Westfalen
Waeterloos Veerle

ECUADOR

Quito
De Vuyst Piet

ESTLAND

Tallinn
Cnudde Femke

FRANKRIJK

Parijs
Goezu André
Ile De France
Boriau Frederik

GAMBIA

Bakau
Goossens Bart

GRIEKENLAND

Athene
Dirix Theo

GROOT-BRITANNIË

Londen
Vermylen David
Surrey
Beckers Brit

HONGARIJE

Boedapest
Temmerman Kim

IERLAND

Dublin
Vanhoucke Jacques

INDIA

Bangalore
Verfaillie Els
Chennai
Baeyens Guy
Mumbai
Reynaers Els

ITALIE

Milaan
Verstreken Marleen
Rome
Van Doren Hilde

JAPAN

Tokyo
Cattrysse Bernard

LUXEMBURG

Steinsel
De Corte Fred

MEXICO

Tlaxcala
Cailliau Brecht

NIEUW ZEELAND

Auckland
De Belder Mine
Christchurch
Rottiers Patrick

NOORWEGEN

Kolsas
Van Laenen Filip

OEKANDA

Kampala
Kadaplackal Francis

OOSTENRIJK

Wenen
Leers André

PARAGUAY

Capitan Miranda - Itapua
Godefroid Conny
Asunción
Cuppens Arnoud

POLEN

Warschau
Van Hool Annick

PORTUGAL

Lissabon
Van Belleghem Joost

QATAR

Doha
Neervoort Chantal

ROEMENIE

Boekarest
Struys Jan

SERVIË

Belgrado
Delva Gilberte

SEYCHELLEN

Victoria
Delaere Kristof

SLOVAKIJE

Bratislava
Van Laer Lendert

SPANJE

Alicante / Villajoyosa
Ryckaert Dieter
Catalonië / Barcelona
Wouters Myriam
Madrid
Dauwe Mieke
Tenerife
Verhoest Roger
Valencia
Lesage Kristien

SURINAME

Paramaribo
Helderweirt Tom

THAILAND

Bangkok
Bull Eddy

TUNESIË

Tunis
De Jonghe Solange

VIETNAM

Hanoi
Laukens Philippe

VSA

Arizona/Gilbert
Vanderheyden Katrien
California / Monterey
Fiers Vera
Colorado / Broomfield
Wynant Al
Georgia / Atlanta
Cloet Mieke
Illinois / Chicago
Ryckbosch Bart
Michigan / Northville
Cassano Julie
Ohio / Aurora
Dauwen Erik
Oregon / Portland
Vermeulen Stefaan
Nevada / Henderson
Ardenoy Youri en Ryssaert Anja
New York / Regio New York
Higham - Bouten Kaat
New York / New York City
De Muelenaere Emma
Pennsylvania / Philadelphia
Mertens Daisy
Washington Dc
Quintyn Marc
Wisconsin / Brussels
Binard Joseph

ZUID-AFRIKA

Pretoria
Jacxsens Lieve

ZWEDEN

Bollnas
Van Louwe Luc
Stockholm
Vanhove Tiny

ZWITSERLAND

Genève
Sap Frank
Zürich
Scheir Petra

COLOFON

VLAMINGEN IN DE WERELD is het driemaandelijks tijdschrift van de gelijknamige Stichting van Openbaar Nut, de enige belangenvereniging voor Vlamingen die in het buitenland (willen) wonen, leven, werken. **CORRESPONDENTIEADRES & RECLAMEREGIE** Vlamingen in de Wereld, Zenith-gebouw, Koning Albert II laan 37, 1030 Brussel, Tel.: +32 (0)2/201 73 84, info@viw.be, www.viw.be, facebook.com/viwbussel. **ABONNEMENTEN** 50 euro, dit is het forfait om gebruik te maken van de VIW-dienstverlening. Een lidmaatschap op het tijdschrift zit hier inbegrepen, alsook de toegang tot de ledenpagina's van de website en de diverse voordelen die VIW haar leden biedt. IBAN: BE73 4115 0371 7160, Swiftcode (BIC): KREDBEBB. Met als mededeling 'Ledenpakket VIW'. Betalen via kredietkaart kan uiteraard ook. Raadpleeg hier voor www.viw.be/nl/lidmaatschap-overzicht. **REALISATIE** Drukkerij Geers Offset nv. **NA ELKE VERZENDING** krijgen wij stevast een aantal exemplaren retour wegens foutief adres. Gelieve het secretariaat van uw gewijzigde adres op de hoogte te brengen a.u.b. **VIW RESPECTEERT DE WET** op de privacy.

VIW is lid van de Unie van de Periodieke Pers.

BESTUURSORGaan VOORZITTER: STEVEN VAN LAER, **ONDERVOORZITTER:** AN DE MOOR, MICHEL ADRIAENS, FREDERIK BORIAU, TOM BRUYER, AN DESCHEEMAEMAKER, HILDE CELESTE DE JONGE, THEO DIRIX, PRAKASH GOOSSENS, JOHANNA NEYT, EVA PAREIT
STRUCTURELE SPONSORS DEME, RSZ, EY, Gosselin Group, Ondernemingen Jan De Nul nv, ING, MIVB, Altair Global, Leuven Mindgate, Partenamut

Met de steun van de Vlaamse overheid. De Vlaamse overheid kan niet verantwoordelijk gesteld worden voor de inhoud van de publicaties.

STEVEN VAN LAER
VOORZITTER

Engagement

In mijn eerste voorwoord had ik het over een nieuwe wind, over ambitie, blijvende relevantie en betrokkenheid.

VIW heeft een unieke plaats op de brug tussen jullie, Vlamingen overal ter wereld, en Vlaanderen. Wij moeten de ambitie hebben om deze rol actief in te vullen vooral, maar zeker niet alleen, in de periode waarin fysiek contacten nog altijd beperkt zijn. Wij hebben steeds meer gesprekken met mensen en organisaties die het belang zien van de Vlaamse diaspora en VIW zien als de brug naar deze groep Vlamingen. Hoe meer Vlamingen wij bereiken in de wereld, hoe beter wij hierin onze rol kunnen spelen.

Om dat te realiseren hebben wij geëngageerde mensen nodig. Mensen die weten waar wij voor staan en hieraan actief willen meewerken. Ons nieuwe bestuursorgaan reflecteert dit engagement.

Wij zijn met elf en net zoals het beste voetbalteam niet enkel rond de spits draait, gaat het bij VIW ook niet enkel om de voorzitter. Het besturen van een unieke organisatie als de onze, vraagt een breed gamma van noodzakelijke competenties. Ieder van de leden van ons bestuursorgaan draagt zijn of haar kennis en ervaring bij en zo kunnen wij binnen het bestuur, onder andere, rekenen op expat-expertise, ervaring in het bedrijfsleven en een neus voor innovatief ondernemerschap.

Wij geloven in groepsdynamiek en menen dat wij dankzij innovatieve ideeën die we samen uitwerken en implementeren een verschil kunnen maken. Voor jullie, als Vlamingen in het buitenland. Want voor jullie doen wij het, het informeren, lobbyen, organiseren en publiceren.

Het is immers een beslissing met een grote impact die jullie namen of nemen, die verhuizing naar het buitenland. Een stap in het deels onbekende, maar ook één die de ogen opent voor wat er reilt en zeilt in de wijde wereld.

Verliefd worden in of op een stad, door een werkgever uitgezonden worden naar de andere kant van de wereld, met pensioen gaan in het Zuiden, een eigen zaak opstarten, studeren of stagelopen ver van huis ... met alle vormen van naar het buitenland gaan, kan men bij Vlamingen in de Wereld terecht. Ons doel is om de groeiende groep Vlamingen in het buitenland te ondersteunen, jullie belangen te verdedigen en jullie gezin van een kwaliteitsvolle dienstverlening te voorzien. Dat doen wij niet alleen, maar met de steun van velen. Met de ruggensteun van de Vlaamse overheid en een groeiend aantal betrokken partners uit diverse hoeken van de samenleving en de bedrijfswereld.

Allen zijn wij vrijwilliger. Maar vrijwillig betekent geenszins vrijblijvend. Wij zijn zowel divers als gepassioneerd bezig met deze mooie organisatie. Wij willen alle belanghebbenden dienen. 'Ik ben omdat wij zijn' luidt een Afrikaans spreekwoord. Er spreekt engagement uit. Als bestuursorgaan zetten wij onze theoretische missie om in praktijk: door samen met het team de krachten te bundelen. Als bestuurders tekenen wij de strategie op lange termijn uit en sturen de correcte realisatie ervan. Met de neuzen in dezelfde richting formuleren we gezamenlijke actiepunten. Samen sterk, elk op onze eigen manier.

Op de volgende pagina's stellen wij u graag ons geëngageerde elftal voor.

VOORSTELLING NIEUWE BESTUURSORGaan

Steven Van Laer (voorzitter)

Opleiding: licentiaat in de rechten, specialisatie internationaal recht & fiscaal recht en Fiscale Hogeschool Brussel

Job: Voormalig belastingconsulent, vrijwilliger bij vaccinatiecentrum

Buitenlandervaring: Ik heb 3 maanden in de VS gewerkt. Op dit ogenblik bestaat mijn buitenlandervaring vooral uit de contacten met en bezoeken aan mijn zoon in Slowakije.

Wat betekent VIW voor jou?

VIW moet voor mij het instrument zijn om de Vlamingen binnen en buiten Vlaanderen dichter bij elkaar te brengen. In die zin sta ik 100% achter de missie van VIW.

Als je ooit emigreert, welk land kies je dan?

Ik heb nu een leeftijd waarbij emigratie minder aan de orde is. Vroeger hadden vooral Canada en de US een aantrekkingskracht. Nu zou dit eerder Slowakije of Zweden kunnen zijn.

Tom Bruyer

Opleiding: Licentiaat en doctoraat Romaanse talen - Diplôme d'études approfondies (DEA): Littérature et culture - Master in Conflict

and Development - Extra opleidingen Hebreeuws & Arabisch

Job: Docent aan Hogeschool VIVES - Spreker en reisbegeleider over/in het Midden-Oosten

Buitenlandervaring: Ik heb gestudeerd in Zwitserland en Israël en was expat in Koeweit.

Wat betekent VIW voor jou?

Dat betekent waardevolle kennis en contacten tussen/met Vlamingen in het buitenland delen. VIW was voor mij als expat het ideale aanknopingspunt met het thuisfront en dé manier om ter plaatse aan leuke activiteiten deel te nemen.

Als je ooit emigreert, welk land kies je dan?

Dan kies ik voor de Verenigde Staten of Canada.

An De Moor (ondervoorzitter)

Opleiding: licentiate Germaanse filologie

Job: Talenbeleid-coördinator Hogeschool Odisee en KU Leuven campus Brussel, Beleidsadviseur talen

Buitenlandervaring: Ik was 10 jaar lang Institutionele Coördinator Ontwikkelingssamenwerking van de Hogeschool Odisee en titularis van het vak Buiten Europa: Voorbereid Op Stage en ben betrokken bij een aantal internationale onderzoeksprojecten.

Wat betekent VIW voor jou?

Het is de netwerkorganisatie bij uitstek die een belangrijke rol binnen en buiten Vlaanderen speelt op het vlak van publieksdiplomatie en dienstverlening.

Als je ooit emigreert, welk land kies je dan?

Dan kies ik voor Nederland of het Verenigd Koninkrijk. Dat komt voornamelijk door mijn masterstudie Nederlands - Engels.

Hilde Celeste De Jonge (penningmeester)

Opleiding: bedrijfsmanagement, master in bedrijfspsychologie en momenteel in opleiding tot bestuuder bij Guberna

Job: Zelfstandige met focus op organisatieadvies en conflictbemiddeling, in combinatie met bestuurdersmandaten.

Buitenlandervaring: Ik heb een kleine 10 jaar in Zwitserland gewoond en heb daarbij ook lang internationaal gewerkt, onder meer op de hoofdzetels van Roche en Bayer.

Wat betekent VIW voor jou?

De meeste uitgeweken Vlamingen voelen de behoefte om connectie te houden met de thuishaven. VIW is daar een verbindingskanaal. VIW is laagdrempelig en voor iedereen toegankelijk.

Als je ooit emigreert, welk land kies je dan?

Als reiziger wil ik graag nog India ontdekken en zou ik nog willen teruggaan naar Latijns-Amerika. Als het gaat over emigreren, kies ik voor Italië.

Frederik Boriau (VIW-vertegenwoordiger)

Opleiding: Bachelor vertaler aan de Hogeschool Gent Campus Aalst

Job: Ik werk sinds vorig jaar voor de afdeling microscopie van een Amerikaans bedrijf

Buitenlandervaring: Ik woon al 20 jaar in Parijs.

Wat betekent VIW voor jou?

In mijn vrijwilligerswerk word ik geleid door 2 belangrijke zaken: elkaar helpen en meer dan ooit naar elkaar luisteren. Die combinatie van verschillende visies die overal ter wereld zitten zijn één van de grote schatten van VIW!

Als je ooit emigreert, welk land kies je dan?

Als ik ooit emigreer is het naar waar mijn hart me leidt. De Liefde, die volg ik naar het andere eind van de wereld of wie weet gewoon terug naar België.

Prakash Goossens

Opleiding: jurist/rechten en internationale politiek

Job: Algemene Coördinator Stichting van Openbaar Nut Zusters Kindsheid Jesu

Buitenlandervaring: Ik ben afkomstig uit India, ben 12 jaar actief geweest als International Advocacy Fracarita International (Brothers of Charity) in meer dan 20 landen in Azië, Afrika en Amerika en was actief in Genève en New York.

Wat betekent VIW voor jou?

Verbindend delen van elkaars ervaringen, warme solidariteit en professionele ondersteuning voor allen die zich verbonden voelen met Vlaanderen.

Als je ooit emigreert, welk land kies je dan?

Dan kies ik India (Kerala, Calcutta, Goa of Mumbai), Londen, Connemara (Ierland), Edinburgh of Toscane.

Eva Pareit

Opleiding: Germaanse Filologie en MaNaMa in de Internationale Betrekkingen

Job: Headhunter voor een globaal vertegenwoordigd Executive Search Office

Buitenlandervaring

Mijn eerste ervaring was een Erasmusuitwisseling in Berlijn. Daarna ben ik achtereenvolgens naar Stuttgart en Nashville verhuisd. Intussen woon ik met mijn man alweer in Duitsland.

Wat betekent VIW voor jou?

VIW betekent voor mij ... een comfortabele dualiteit, zoals die ook in mijn persoonlijkheid opduikt. Wij zeggen soms "expat life is the hardest and the best life, all at the same time".

Als je ooit emigreert, welk land kies je dan?

Ierland. Het is Europa, dus qua papierwerk en ook wat de (Engelse) taal betreft ideaal voor ons Belgo-Amerikaans gezin. Je kan er makkelijk rondreizen en eens uitwaaien aan 't zeetje. En dat Iers accentje klinkt als muziek in de oren.

Theo Dirix (VIW-Vertegenwoordiger)

Opleiding: als ik me goed herinner iets met "woord, drama, geschiedenis en talen".

Job: tien jaar radio (toen VRT-3/nu Klara) en dertig jaar FOD Buitenlandse Zaken

Buitenlandervaring: Journalistiek in Marokko, en daarna telkens voor drie of vier jaar Consul of Ambassade-secretaris in Tanzania, Saoedi Arabië, Jordanië, Canada, de Verenigde Arabische Emiraten, Griekenland en Denemarken.

Wat betekent VIW voor jou?

Zoiets als een baan van energie tussen hier en daar. En omgekeerd.

Als je ooit emigreert, welk land kies je dan?

Naar huis. Waar dat ook zal zijn. In afwachting ben ik naar Griekenland teruggekeerd.

An Descheemaeker

Opleiding: Doctoraat in de wetenschappen: wiskunde

Job: Directeur International Office, KU Leuven

Buitenlandervaring: In 2001-2002 in Barcelona als postdoctoraal onderzoeker en leerkracht Internationale School en in 2016-2018 in Japan als expat en VIW-vertegenwoordiger in Tokio.

Wat betekent VIW voor jou?

VIW is voor mij een brug met stevige pijlers, in Vlaanderen en in het buitenland via de talrijke VIW-vertegenwoordigers.

Als je ooit emigreert, welk land kies je dan?

Australië. Dit is voor mij lang 'onbekend en onbemind' geweest. De 'no worries' mentaliteit, het aangename klimaat, de diversiteit aan natuur en stedelijk schoon, ...

Michel Adriaens

Opleiding: Topografie & Vlerick KMO Excellence

Job: Ondernemer in diverse sectoren: interieurarchitectuur, vastgoed, producent olijfolie en daarnaast bestuurder in diverse organisaties

Buitenlandervaring: Ervaring in import en export naar een tiental landen in Europa en verblijf geregeld in Griekenland (Kreta) en Zweden.

Wat betekent VIW voor jou?

Dat betekent voor mij de perfecte link naar de vele Vlamingen in het buitenland, maar tevens het kanaal om de jeugd te laten kennismaken met het buitenland.

Als je ooit emigreert, welk land kies je dan?

Als ik ooit emigreer is het naar Nieuw-Zeeland, de westkust van Canada of het noorden van Noorwegen/Zweden. Ik hou van een unieke natuur in zijn volle puurheid & eenvoud.

Johanna Neyt

Opleiding: Taalkunde, Master in International Relations (Webster University, Wenen)

Job: Vertegenwoordiger van de provincie Zeeland bij de Europese instellingen. Voorheen expert belangenbehartiging bij Voka, Kamer van Koophandel. In buitenland correspondent voor de VRT-nieuwsdienst.

Buitenlandervaring: 12 jaar in India, Zuid-Afrika en Oostenrijk. Huidig werkend vanuit Zeeland.

Wat betekent VIW voor jou ?

VIW is als netwerkorganisatie hét medium om Vlamingen in de wereld te verbinden en de internationale uitstraling van Vlaanderen wereldwijd te bevorderen. Structureel betrekken van overheden, bedrijven en onderwijsinstellingen is essentieel voor de ondersteuning van onze vertegenwoordigers wereldwijd.

Als je ooit emigreert, welk land kies je dan?

Bevoorrecht door mijn rijke internationale ervaring voel ik me een global citizen. Ik reis heel graag om andere culturen te ontdekken en mijn kinderen en vele vrienden wereldwijd te bezoeken, en toch voel ik mij thuis in Vlaanderen. In de verre toekomst zie ik mij wel in Italië leven.

De natuur doet het grootste deel van mijn werk, ik leg alleen vast wat ik heb gezien

Uitbarstende vulkanen, spelende poolvossen en uitgestrekte gletsjers, allemaal passeerden ze al voor de camera van Jeroen van Nieuwenhove (33). In 2016 besloot de fotograaf alles achter te laten om het onbekende te gaan ontdekken in IJsland. Ondertussen woont hij er al vijf jaar en stichtte hij er zijn eigen gezin, maar toch komt Jeroen nog vaak langs nieuwe, adembenemende plaatsen.

TEKST JONAS HELLEBUYCK

De liefde, dat is waarom Jeroen ooit naar IJsland verhuisde. "Daarmee bedoel ik niet alleen de liefde voor mijn vrouw, maar ook de liefde voor het land. Toen ik voor het eerst naar hier kwam, is er iets in mij veranderd. Iets in mij ontwaakte en ik voelde me niet langer thuis bij terugkomst in België." Die eerste keer trok Jeroen naar IJsland als scoutsleider. "De

traditie was dat de oudste groep net voor ze leiding wordt op buitenlands kamp gaat. Samen met een andere leider mocht ik die reis begeleiden en dus moesten we op zoek naar een geschikte bestemming. Uiteindelijk hadden we nog twee keuzes: een kamp in de Baltische staten of één in IJsland. We hebben er een wedstrijd van gemaakt. Ik maakte een presentatie over IJsland en mijn collega deed hetzelfde over de Baltische staten."

De presentatie over IJsland was overtuigend. Niet alleen door de prachtige natuur, maar ook omdat IJsland net uit een financiële crisis kwam en alles er spotgoedkoop bleek. "Dan hebben we de knoop doorgemaakt en wat later stonden we voor een appel en een ei in Reykjavík.

Daarna ben ik nog eens teruggekeerd en nog voor ik een tweede keer was geweest, had ik mijn derde vakantie al geboekt. Dan is de bal wat aan het rollen gegaan. Ik heb in het begin van de zomer van 2015 besloten om te verhuizen. Alles wat ik daarna nog deed, stond in het teken van mijn vertrek."

In België was Jeroen fotograaf op lokale evenementen, nu vindt zijn lens vooral landschappen en dieren. “De natuur is voor mij een grote inspiratie. Ik krijg wel eens complimentjes over mijn mooie foto’s, maar ik leg alleen maar vast wat ik heb gezien. De natuur doet eigenlijk het grootste werk. Als hier niet zo’n prachtige plekjes waren dan had ik ook nooit zo’n mooie foto’s kunnen maken, ik moet enkel op het juiste moment op de juiste plaats staan.

Op dat vlak doe ik veel research. Vaak zit ik uren naar Google Maps te staren om satellietbeelden te bekijken. Dan markeer ik alle interessante plaatsen op een kaart. Zo krijg ik een idee van welke plaatsen ik absoluut wil zien. Zodra ik een goed plekje heb gevonden, rij ik die richting uit met mijn camera.

Een van de plaatsen die ik deze zomer ontdekte, is een grote zandwoestijn in het zuiden van het land. Die is getekend door zwart zand van allerlei vulkanen die daarrond liggen. Kilometers ver is alles zwart, maar wanneer je dan zo’n zwarte berg oploopt die er vanaf de voorkant helemaal niet speciaal uitziet, kom je op een prachtig meer uit. Vanuit de auto had ik die plaats nooit ontdekt. Het meer mondt via een waterval uit in een krater. Het is een prachtig zicht.

In 2013 heb ik op die manier een foto gemaakt van een vliegtuigwrak langs de zuidkust. Toen kwam daar niemand, maar inmiddels is het één van de populairste attracties in de regio. Daar ga ik waarschijnlijk nooit meer naartoe. De beste foto die ik daar ooit kan nemen, heb ik al gemaakt.”

Ook om dieren te fotograferen heb je als fotograaf in IJsland wel wat geduld nodig.

“Een andere favoriet is een foto van twee spelende vossen. Ik heb toen in totaal ongeveer 500 foto’s gemaakt en heb daar 30 goede foto’s aan overgehouden. Die dieren poseren natuurlijk niet en zitten niet stil wanneer je dat wil.

Mijn vrienden zeggen dat ik na vijf jaar wel wat IJslandser ben geworden. Sommige klanken die ik gebruik klinken al wat meer IJslands dan Nederlands.” Naast de taal heeft Jeroen ook de mentaliteit van het noorden overgenomen.

“Aan de oppervlakte is er weinig verschil tussen onze culturen, maar als je dieper gaat kijken is er toch meer aan de hand. De mentaliteit die hier heerst is ‘we zien wel, alles komt goed’. Dat paste vroeger totaal niet bij mijn persoonlijkheid, maar ik heb me daaraan leren aanpassen.

Ik merk dat nu ook heel hard aan de aanpak van de coronacrisis. De manier waarop mensen hier met het virus omgaan en hoe het in de media komt, is heel anders. Mensen hier zijn veel minder negatief ingesteld en er heerst meer een

gevoel van samenhang. Ik heb natuurlijk wel makkelijk praten, want het gaat hier ook veel beter dan in België en de maatregelen zijn niet zo streng.

Ook op werkdag is alles minder prestatiegericht en minder druk. Het feit dat hier veel minder mensen wonen heeft daar zeker mee te maken. Er is minder verkeer en er zitten minder mensen op elkaar geplakt. Die dingen maken je minder gestressed."

Wanneer hij niet fotografeert, werkt Jeroen bij een softwarebedrijf in Reykjavík, maar daar hoopt hij binnenkort verandering in te brengen. "Ik verkoop onder andere prints van mijn foto's, maar ik werk ook samen met een Belgisch reisbureau om hier reizen te gidsen. Dat doe ik nu nog naast mijn vaste

job. Ik hoop dat ooit voltijds te kunnen doen, maar dit jaar heeft de pandemie daar een stokje voor gestoken. Ik gids niet alleen mensen in IJsland, deze zomer staan er ook tours in Spitsbergen gepland. Twee jaar geleden was ik er voor de eerste keer. Het is een speciale plek om rond te reizen: er zijn geen wegen dus je moet alles per boot doen. Daar hebben we als mensheid nog weinig verpest in de natuur."

Om zijn reizen te organiseren, werkt Jeroen samen met het Belgisch reisbureau Puffins, dat zich op de Nederlandstalige markt richt. Maar dat is voor Jeroen niet de grootste motivatie. "Ik vind het vooral belangrijk dat het één van de gebieden is die zeer kwetsbaar geworden zijn door de klimaatopwarming. Ik wil mensen laten zien wat daar is en waarom we dat moeten beschermen. Voor velen is dat toch nog onbekend terrein.

Helaas is klimaatverandering moeilijk vast te leggen op foto. Vaak neem ik een foto op een bepaalde plaats en kom ik na een tijdje terug. Dan zie je wel dat alles heel snel verandert. Ik nam bijvoorbeeld een foto onderaan een gletsjer, even later kwam ik terug en was die gletsjer honderden meters opgeschoven. Tussen die foto's zat maar één jaar verschil. De snelst terugtrekkende gletsjer ter wereld ligt hier in IJsland. Op één zomer trekt die toch een goede 100 meter terug."

Sommige dingen kan je nu eenmaal moeilijk missen.

Met onze sociale zekerheid ga je altijd gerust aan de slag, waar ook ter wereld.

Ga je voor een lange periode buiten Europa* werken? Dan moet je de kwaliteit en voordelen van onze sociale zekerheid gelukkig niet missen. Want als je kiest voor onze Overzeese Sociale Zekerheid, geniet je van de bescherming zoals je die kent. Van ziekteverzekering tot pensioen: ga gerust aan de slag met de sociale zekerheid van thuis.

Ontdek ons aanbod op www.overzeesesocialezekerheid.be

CORONAPASPOORT EN DE GEWONE WETGEVINGSPROCEDURE

TEKST KRISTIEN LESAGE. ABOGADA (ADVOCATE IN SPANJE), POSTGRADUAAT EUROPESE STUDIES, VIW-VERTEGENWOORDIGSTER.

Over het coronapaspoort hebt u zeker en vast al meer dan genoeg gehoord in de dagelijkse media. In deze rubriek wil ik dieper ingaan op facetten van het Europees recht die vaak onderbelicht blijven, dit seizoen schrijf ik over de gewone wetgevingsprocedure. Zo krijgt u meer inzicht in de werking van de Unie. Deze wetgevingsprocedure wordt toegepast voor de regelgeving omtrent het coronapaspoort, maar uiteraard ook bij talrijke andere Europese Unieregels.

COMMISSIE, PARLEMENT EN RAAD

De drie instellingen die samenwerken tijdens de gewone wetgevingsprocedure, zijn de Europese Commissie, het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie. De Raad is het orgaan waarin de vakministers zitting hebben. Afhankelijk van het beleidsterrein waarover de wetgeving handelt, zijn dit ministers met een andere bevoegdheid. Een voorbeeld: de 27 ministers van Volksgezondheid van alle zevenentwintig EU-Lidstaten zetelen in de Raad wanneer het gaat om medische regelgeving.

COMMISSIE NEEMT INITIATIEF

In de pers lezen we dat de Europese Commissie het digitaal groen certificaat - de officiële naam voor het coronapaspoort - heeft voorgesteld. Het wetsvoorstel wordt gepubliceerd door de Commissie. Op bijna alle beleidsterreinen neemt de Commissie initiatief voor nieuwe regelgeving.

PARLEMENT EN RAAD

De Commissie stuurt haar voorstel naar het Parlement en naar de Raad. Beide instellingen gaan volgens hun eigen procedure aan de slag met de tekst. Ze bekijken wat ze willen veranderen, toevoegen of weglaten. Zo stellen ze wijzigsteksten op: de amendementen.

VERSNELDE PROCEDURE CORONAPASPOORT

Voor het coronapaspoort heeft het

Europees Parlement met meerderheid van stemmen besloten een versnelde procedure te gebruiken. De samenwerking met de Raad zal dus op een vereenvoudigde manier gebeuren. Deze versnelde procedure wordt ook "akkoord in eerste lezing" genoemd, met slechts één lezing in plaats van twee of drie. Hieronder beschrijf ik verder de volledige gewone wetgevingsprocedure, die gemiddeld anderhalf tot twee jaar duurt.

EERSTE LEZING IN HET PARLEMENT

Tijdens een voltallige vergadering van het Parlement wordt gedebatteerd en gestemd over de amendementen. De goedgekeurde amendementen worden vervolgens naar de Raad gestuurd.

EERSTE LEZING IN DE RAAD

De Raad neemt een officieel standpunt in over de amendementen goedgekeurd door het Parlement. In dat standpunt kan de Raad akkoord gaan met de amendementen van het Europees Parlement, of zelf andere amendementen voorstellen. Daarmee wordt de eerste lezing afgerond.

TWEDE LEZING

Als tijdens de eerste lezing geen akkoord is bereikt, volgt een tweede lezing in dezelfde volgorde: eerst in het Parlement, dan opnieuw in de Raad. Het Parlement kan beslissen de amendementen van de Raad te steunen (of niet) en kan ook amende-

menten opnieuw indienen die de Raad heeft verworpen.

DERDE LEZING MET BEMIDDELINGSCOMITÉ

Het gebeurt ook dat het Parlement en de Raad nog steeds geen akkoord hebben bereikt na de tweede lezing. Dan volgt een derde lezing, waarbij een bemiddelingscomité wordt samengesteld. Dat comité wordt gevormd door vertegenwoordigers van het Europees Parlement en van de Raad van Ministers. De vertegenwoordigers van beide instellingen onderhandelen samen tot ze een akkoord bereiken. Vervolgens legt het bemiddelingscomité het akkoord voor aan alle leden van het Parlement en van de Raad. Pas na goedkeuring door zowel het Europees Parlement als de Ministerraad, wordt de nieuwe wet een feit.

CORONAPASPOORT, REIZEN EN TOERISME

Voor de wet over het coronapaspoort wordt de dringende wetgevingsprocedure gebruikt, wegens het grote belang voor reizen binnen de Europese Unie. Het wetsvoorstel heeft ruim aandacht voor non-discriminatie en beveiliging van persoonsgegevens. De hoop bestaat dat het coronapaspoort voor het toerisme een grote vooruitgang kan betekenen, zodat veilig vakantie vieren mogelijk wordt in deze coronatijd. Dat zou fantastisch nieuws zijn voor de toeristische sector van de Unielanden en voor alle reislustigen. Het blijft nog koffiedik kijken of dit ook echt waargemaakt kan worden.

Bronnen en informatie:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/nl/ip_21_1181

<https://www.europarl.europa.eu/thenetherlands/nl/pers/het-eu-wetgevingsproces>

https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary/ordinary_legislative_procedure.html?locale=nl

<https://eurnu.s02-eun.pdc.nl/9353000/1/j9vv-9idsj04xr6/vlhel7svynze>

www.lesagespanje.com

VAN ECHTGENOTE OP SLEEP TOT MOTOR VAN DE EXPATRIATIE

TEKST CÉCILE ATTA

Ik ben Cécile, woon in Abu Dhabi in de Verenigde Arabische Emiraten en ik ben wat ze « een diplomatenvrouw » noemen. Bij het horen van die term komen meteen tientallen cliché's bovendien. Het imago van de expat; rijk en altijd op vakantie. Het beeld van de huisvrouw uit de jaren vijftig; degene die het diner stipt om 19.00 uur voorschotelt, wanhopig wachtend tot de man des huizes thuiskomt. Het beeld van een vrouw in een moslimland; gesluierd en zonder persoonlijke bewegingsvrijheid. Het imago van de diplomatie zelf; ouderwets en vol galadiners en privileges.

Mijn leven lijkt in niets op die stereotypen. Door deze cliché's steeds opnieuw te moeten weerleggen, besloot ik een persona te creëren: "Desperate Diplo Wife". Via humor in mijn blog en illustraties probeer ik vooropgezette ideeën te ontcrachten. Ik vertel over het leven zoals het écht is voor de vrouw van een Belgische diplomaat in het Midden-Oosten, als moeder van twee kinderen die haar baan als econoom in Brussel opgaf om haar man te volgen.

Door mijn verhaal online te delen, kwam ik in contact met honderden mensen in dezelfde situatie. Deze gemeenschap, die vaak als « volgers » wordt beschouwd (in het Engels « trailing spouses » genoemd, wat een vreselijk begrip), die als een soort karavaan wordt bekeken, vertegenwoordigt nochtans de helft van het koppel dat de grootste uitdaging aangaat bij een internationale carrière. De diplomaat wordt namelijk hartelijk welkom geheten in het buitenland en ontmoet via zijn of haar job vanaf dag één nieuwe mensen. De agenda zit vol en de geest loopt over van nuttige uitdagingen.

Maar wat met de partner? Daar wordt vaak op neergekeken. Door familieleden in België enerzijds, die vragen hoe de dagen gevuld zullen worden en waarom de eigen carrière wordt achtergelaten. Anderzijds door de professionele contacten van de expat in het buitenland. Je bent « gewoon de vrouw van ». De expatpartner zal zijn trots moeten inslikken en een volledig nieuwe identiteit moeten opbouwen, zichzelf heruitvinden. Contacten leggen verloopt moeizamer en de financiële afhankelijkheid van de werkende partner is niet altijd even gemakkelijk als je zelf een job hebt achtergelaten.

We vergeten vaak dat de "volger-partner" in feite de sleutel is tot een succesvolle buitenlandcarrière. Dankzij deze persoon wordt het huis na verloop van tijd een thuis. Dankzij de partner integreren ook de kinderen in het land. Dankzij de partner kan de expat zich volledig concentreren op zijn taak als hij zijn gezin gelukkig en voldaan ziet in dit nieuwe land.

Daarnaast heb ik ook de diplomatieke wereld ontdekt. Het protocol, de feesten, de privileges; dat was allemaal nieuw voor ons. Als expat word je sowieso al een beetje als « elite » bekeken door je familie, stel je dan eens voor wat er gebeurt als je diplomaat wordt! Bij sommigen prikt het duidelijk een beetje. "Wordt hij dan ambassadeur? Of gaat hij gewoon de paspoorten doen?" Ze stellen zich ons leven voor alsof we de loterij hebben gewonnen, hoewel ik kan verzekeren dat we in onze buurt de armsten zijn. Oké, de Emiraten zijn in dat opzicht natuurlijk een bijzonder land, maar toch. Over het algemeen zijn diplomaten het erover eens dat dit beroep je niet financieel rijk maakt, maar wel een leven biedt dat rijk is aan ontmoetingen en mogelijkheden. Met uitzondering van de diplomaten uit een aantal landen waarover ik liever zwijg die gewoon rijk zijn, maar dat is een ander verhaal.

Aan de andere kant zal het diplomatieke netwerk ter plaatse jou ook beoordelen: dit is je eerste locatie! We zijn de nieuwelingen, degenen die fouten maken, maar ook degenen die deze naadloze hiërarchische diplomatie soms door elkaar schudden. U weet het misschien al, maar er is wel degelijk een hiërarchie in de diplomatieke wereld:

- Ambassadeur
- Adjunct
- Raadgever
- Eerste secretaris
- Tweede secretaris
- Derde secretaris
- Attaché

Tot mijn verbazing worden ook partners op deze manier geclasificeerd, en elke keer als je een nieuw gesprek aangaat, wordt gevraagd naar de "rang" van je partner en is de gewoonte om met partners « van jouw niveau » om te gaan.

Ik ontdekte dat er in bijna elke stad ter wereld een vereniging is voor partners van ambassadeurs en missiehoofden. Maar de andere partners op verschillende niveaus worden in het nieuwe land vaak aan hun lot overgelaten. Er is ook geen koepelverband tussen de verschillende verenigingen wereldwijd, omdat iedereen elke twee à vijf jaar opnieuw verhuist. Dus besloot ik een Facebookgroep op te richten die alle diplomatenpartners ter wereld zou samenbrengen. Op die manier kan een echtgenote van een consul in Bern informatie vragen over Ottawa en daar al een netwerk vinden, klaar om te helpen of samen koffie te drinken en bij te babbelen.

Ik dacht absoluut niet dat het zou werken, maar het was meteen een enorm succes met ondertussen bijna 5.000 leden die dagelijks met elkaar in contact staan. Binnen een week wisten partners van diplomaten van over de hele wereld mijn naam. Ik was degene die een diplovereniging op alle niveaus en in alle landen lanceerde. Sommige mensen vonden het leuk, anderen waren jammergenoeg minder fan. Voor mij is het belangrijkste dat het partners hielp bij het smeden van banden in het nieuwe emigratieland in 2020, dat voor altijd bekend zal staan als het jaar van weinig sociale contacten.

Om dit artikel over mijn visie op een internationale carrière af te sluiten, zou ik willen vermelden hoeveel geluk ik heb dat ik mijn land in het buitenland mag vertegenwoordigen. Het is niet elke dag rozengeur en maneschijn, maar ik zie het glas nog altijd halfvol. Maar geloof me vrij, ik drink nooit champagne, het avondeten is niet klaar om 19.00 en ik draag geen hoofddoek.

Door deze nieuwe ervaring ontdekte ik een reeks verborgen talenten zoals schrijven, fotografie, illustratie en netwerken. Nu wordt mijn man soms "de echtgenoot van Desperate Diplo Wife" genoemd en ik geef toe dat mij dat enorme voldoening geeft. Ik hoop op deze manier alle « trailing spouses » te inspireren en aan iedereen te bewijzen dat je de situatie altijd naar je hand kan zetten. Expat zijn is eigenlijk een carte blanche: je maakt ervan wat je zelf wil.

Cécile deelt haar persoonlijke ervaringen in illustratievorm op Instagram (@desperatediplowife). Ook partner van een diplomaat? Sluit je aan bij The Diplomatic Spouses Association Worldwide (DSAW).

De kabellegger
Isaac Newton van
Jan De Nul Group

STABIELE STROOM OP KRETA DANKZIJ JAN DE NUL

TEKST KOEN VAN DER SCHAEGHE

Jan De Nul Group geeft vorm aan water en land. Wereldvervaard is de onderneming om zijn activiteiten in baggeren, landwinning en maritieme constructies. Geen opdracht lijkt te complex. Dat maakt de installatie van een onderzeese stroomkabel tussen Kreta en het Griekse vasteland een kolfje naar de hand van de baggeraar. Lore Cloesen en Bram Vande Walle maken allebei deel uit van het kabelteam binnen de offshore afdeling van de groep. Ze getuigen over dit uitdagende project en het bijzondere ritme van hun leven.

OVERZESE CARRIÈRE

Collega's Lore en Bram werken in Griekenland aan een nieuw huzarenstukje van Jan De Nul Group. Meer bepaald het leggen en afdekken van een onderzeese stroomkabel tussen Kreta en de Griekse regio Peloponnesos. Bram licht de opdracht toe: "Met ruim 135 km is dit een van de langste onderzeese stroomkabels ter wereld. Wat dit project extra uitdagend maakt, is dat de kabel door zeer diepe wateren loopt, over een moeilijk zeebodemprofiel met extreem steile hellingen. Met de kabellegger Isaac Newton wordt tot wel 980 meter waterdiepte gewerkt."

Lore en Bram kozen doelbewust voor een overzeese carrière. Ik tref hen via Zoom op het vasteland, aan de Griekse kant van project. Lore is 24 en actief binnen het QHSSE-segment (Quality, Health, Safety, Security, Environment). Veiligheid is immers een topprioriteit binnen Jan De Nul Group. Bram is 32 en zorgt als Works Manager dat het dagelijkse reilen en zeilen op de site geolied draait. Het internationale team is zeer divers, zowel qua moedertaal en opleidingsniveau als functie. Net zo belangrijk als de lokale coördinatie is het nauwe contact met de kantoren in Aalst en Luxemburg.

DIEPZEE-UITDAGING

Doel van dit project is het verlagen van de kosten van elektriciteitsopwekking op Kreta en dure, op olie gebaseerde centrales te vervangen door een efficiënter alternatief van overzee. De nieuwe verbinding draagt bij aan een toename

van het aandeel duurzaam opgewekte elektriciteit. Lore: "Later dit jaar moet 34 procent van de totale elektriciteitsvraag op Kreta van overzee komen. En dat dus via een betrouwbaar netwerk dat bovendien het toerisme niet schaadt. Het feit dat Kreta hiervan leeft, bepaalt mee de keuze voor een onderzeese stroomkabel. Extra centrales of windmolens zouden immers het karakteristieke uitzicht van het eiland schade toebrengen."

Dit is echt een opdracht op maat van Jan De Nul Group, waarbij een diepzee-uitdaging gekoppeld wordt aan technisch vernuft en precisiewerk. Met de kabel op de

Bram Vande Walle en zijn gezin

Lore Cloesen

zeebodem leggen, stopt het immers niet. Wat volgt is de bescherming, vooral tegen vissersactiviteiten. Bram: "Afhankelijk van de ondergrond varieert die bescherming. Sommige delen van de kabel liggen op rotsgrond. Dan worden ze voorafgaandelijk van gietijzeren schelpen voorzien of wordt kabel in een vooraf gegraven geul geïnstalleerd. Waar de kabel op zand komt te liggen, wordt hij beschermd door hem te begraven. Via twee zwaarden langs de kabel water onder hoge druk in de zeebodem geperst zodat de ondergrond zich opent en de kabel zakt."

PROEVEN VAN DE WERELD

Voor Lore is het haar derde project. Bram heeft er al zo'n vijftien op zijn conto. Sommige van zijn bestemmingen spreken tot de verbeelding. Denk aan Vietnam, Hongkong of Jamaica. "Maar vergis je niet, veelal tref je ons behoorlijk afgelegen van de bewoonde wereld, in gebieden die ontwikkeld of gesaneerd worden." Lore: "Het zijn wel locaties waar je anders misschien nooit zou komen. Zo was mijn eerste project in Mauritanië." Lore groeide deels op aan de Frans-Zwitserse grens. Ze beoogde al langer een buitenlandse carrière. "Ik wil proeven van de wereld en dan is dit bedrijf een ware magneet. De snelle afwisseling van projecten is echt mijn ding. Geef mij maar bestemmingen waar in uitdagende omstandigheden veel moet gerealiseerd worden."

Kinderen van expats kiezen wel vaker een internationaal pad. Lores ouders woonden nog in Frankrijk toen ze als achttienjarige in Brussel kwam studeren. "Zij gaven mij de microbe. En soms zouden ze wel graag eens in mijn schoenen staan. Ik maakte kennis met Jan De Nul Group aan de universiteit. Tijdens mijn studies was een job als deze mijn drijfveer. Ik ben heel dankbaar dat Jan De Nul mij zonder ervaring aan boord nam. Waar ik vertoef maakt eigenlijk niet zoveel uit, zolang ik maar een internetconnectie heb. Ik ben jong en wil mij niet vastpinnen op een bepaalde locatie. Het feit dat er zoveel kansen zijn, maakt dit voor mij een interessante job."

JOB MET EXTRA DIMENSIE

Het is uiteraard een job met impact. En met een grote afstand van het thuisfront. Bram werd recent vader en verblijft met zijn Vietnamese partner in Griekenland. "Het

is voor het eerst dat ik op getrouwde basis op locatie ben. Dat maakt het familiale aspect een stuk aangenamer. De projecten voor koppels die op getrouwde basis vertrekken, zijn niet dik gezaaid. Net omdat we in ontwikkelingsgebied opereren. Als werkgever is Jan De Nul Group erg gezinsvriendelijk, met veel aandacht en begrip voor de thuissituatie. Waar wij ons ooit gaan settelen weten we niet. Maar er komt uiteraard een tijd dat onze zoon een vaste plek verdient."

Ook al zijn de gebruikte werktuigen miljoenen euro's waard, het is duidelijk dat de werknemers het voornaamste kapitaal zijn van de groep. Er wordt veel aandacht besteed aan de randvoorwaarden. De werven zijn soms zo afgelegen dat je op niemand anders kan terugvallen dan je collega's. Bram: "Het is een manier van leven, niet altijd met vaste grond onder de voeten. Dan is zowel teamgeest als steun van je partner en gezin cruciaal. Of het nu een groot of een klein project is, je zit met jouw collega's in hetzelfde schuitje. Namelijk mensen met een bepaalde mindset die er ook na het werk het beste willen van maken. Dat smeedt een band van durven en doen. Het glas moet halfvol zijn. Je moet niet de eerste week denken wanneer je naar huis kan."

DE MAGIE VAN HET ANDERE

"Die samenwerking met collega's en andere culturen vind ik ontzettend boeiend", vertelt Lore. "Het vergroot je mensenkennis, je ervaart de interculturaliteit op de werkvloer. Voor mij is dit een unieke kans om mijn vaardigheden te ontplooiën. Ik werk op vrijgezellenbasis, wat inhoudt dat ik twee maanden werk en vervolgens één maand verlof heb. Het is een keuze. Mocht ik het niet leuk vinden, dan zou ik ermee stoppen, maar dat is absoluut niet aan de orde. Ik ben altijd blij dat ik mijn valies mag pakken en op project kan vertrekken."

Voor allebei is dit een droomjob, met veel variatie en ruimte voor eigen initiatief. Lore: "Ik geniet ervan om mij in een nieuwe omgeving aan te passen: alles uitzoeken, problemen oplossen en contacten leggen. In België werk je in een eerder vastomlijnde omgeving. Dat spreekt me veel minder aan. Ik heb het nieuwe nodig voor mijn professionele voldoening. Als ik te lang op eenzelfde project zit, begint het te kriebelen." Bram: "We staan in de voorste linies van ontwikkelingen. Dat beleven is een grote surplus."

Jan De Nul Group investeert in mensen. Het is de ideale werkgever om een carrière te ontwikkelen in het buitenland. De groep is ook steeds op zoek naar gekwalificeerde versterking. Werknemers krijgen de kans om hun vaardigheden te ontplooiën op de meest uiteenlopende locaties wereldwijd. Het is werken in een bijzonder ritme. De rekrutering is daarop toegespitst, maar de omkadering evenzeer. Iets voor durvers en doeners.

Meer info via: <https://jobs.jandenu.com/en>

Nieuw in België: VERPLICHTE AANGIFTE VAN ONROERENDE GOEDEREN IN HET BUITENLAND

Het Federaal Parlement heeft op 11 februari II. de wet goedgekeurd waardoor het Belgisch Wetboek van de Inkomstenbelastingen gewijzigd wordt inzake het inkomen van in het buitenland gelegen onroerende goederen. We zetten de concrete wijzigingen voor u op een rijtje.

TEKST WOUT BODVIN (EY PRIVATE)

HUIDIGE PROBLEMATIEK

Belgische rijksinwoners moeten jaarlijks hun wereldwijd inkomen aangeven in de Belgische aangifte in de personenbelasting. Het inkomen van Belgische en buitenlandse onroerende goederen, zoals de ontvangen huur of de fictieve huurwaarde, geven zij aan onder het VAK III "inkomsten van onroerende goederen". België kan vervolgens belasting heffen op dit onroerend inkomen. Dat is het uitgangspunt. Heel vaak ontstaat er zo een conflict tussen twee landen: het land waar het onroerend goed gelegen is zal immers meestal ook belastingen heffen over deze goederen. De facto kan er dan twee maal belasting verschuldigd zijn op hetzelfde inkomen: in België en in het buitenland. België heeft daarom met zeer veel landen een verdrag gesloten m.b.t. het vermijden van dubbele belasting. Wat het inkomen van de buitenlandse onroerende goederen betreft,

staat in deze verdragen doorgaans dat het land waarin het goed gelegen is, belastingen mag heffen op de inkomsten van deze goederen. België mag derhalve die inkomsten dus niet rechtstreeks belasten.

Toch moet men deze inkomsten dus in België aangeven. Waarom is dat? Hoewel België niet rechtstreeks mag belasten, gaat zij het buitenlands onroerend inkomen in rekening brengen om te bepalen welk belastingtarief van toepassing is op de andere, wél in België belastbare inkomsten, waarop de progressieve belastingtarieven (van 25 tot 50%) van toepassing zijn. Het toepasselijk belastingtarief kan dus opklimmen dankzij de buitenlandse onroerende inkomsten: de overige inkomsten worden op die manier soms zwaarder belast. Onrechtstreeks kan het bezit van een buitenlands onroerend goed bijgevolg een impact hebben op de belastingdruk van een Belgische ingezetene.

Wat moet men precies aangeven in de Belgische aangifte personenbelasting? Het onroerend inkomen dat aangegeven moet worden, varieert naar gelang het gebruik van het pand (professioneel of privégebruik) en haar ligging (in België of in het buitenland)¹ Wanneer het pand bestemd is voor persoonlijk gebruik of voor verhuur aan particulieren, moeten Belgische rijksinwoners voor een onroerend goed in België het zogenaamd kadastraal inkomen (K.I.), te weten een soort fictief forfait van de huurinkomsten, aangeven. De grootte van dat K.I. wordt door de overheid

¹ Het onroerend inkomen van de gezinswoning is meestal vrijgesteld in de personenbelasting. Dit artikel gaat dus vooral over investeringsgoederen met privébestemming.

bepaald en op basis van dit K.I. wordt men in België belast (want het goed ligt in België). Het belastbaar inkomen zelf is dan gelijk aan het geïndexeerd K.I. vermenigvuldigd met factor 1,4. Het aldus bepaald belastbaar inkomen is in de meeste gevallen veel lager dan het werkelijk jaarlijks huurinkomen of de werkelijke jaarlijkse huurwaarde van dat pand.

Dit is anders voor onroerende goederen in het buitenland. Belgische rijksinwoners die een onroerend goed in het buitenland hebben, zijn op deze onroerende inkomsten in België geen personenbelasting verschuldigd, maar moeten jaarlijks wel aangifte doen van de werkelijke huurinkomsten (als het onroerend goed verhuurd is) of van de werkelijke huurwaarde van het pand (als het onroerend goed niet verhuurd is). Deze doorgaans veel hogere belastbare grondslag duwt het overige, in België wel te belasten, inkomen naar boven, waardoor snel een hogere tariefschijf wordt bereikt.

Het Europees Hof van Justitie heeft zowel in 2014 als in 2018 geoordeeld dat deze fiscale regel in strijd is met het vrij verkeer van kapitaal. België moest die regeling dringend aanpassen, maar deed het vooralsnog nog niet. Een boete van twee miljoen euro met dwangsom van 7.500 euro per dag wegens het niet-uitvoeren van de rechtspraak van het Hof van Justitie heeft er nu voor gezorgd dat België haar fiscale wetgeving eindelijk aanpast.

OPLOSSING

De wetgever moest een nieuwe regeling uitwerken die ervoor zorgt dat het inkomen van Belgische onroerende goederen en het inkomen van buitenlandse onroerende goederen op een gelijkwaardige manier wordt vastgesteld. Concreet had de Belgische wetgever dus de keuze om (1) ofwel de eigenaars van Belgische onroerende goederen altijd te belasten op basis van de werkelijke huurinkomsten (zoals het geval is indien het aan een beroepsgebruiker verhuurd wordt) opdat het gelijkloopt met de regel voor onroerende inkomsten uit het buitenland, ofwel (2) de eigenaars van buitenlandse onroerende goederen te belasten op basis van een kadastraal inkomen (zoals het geval is voor onroerende inkomsten uit België indien bestemd voor persoonlijk gebruik of voor verhuur aan particulieren). Omdat de eerste optie politiek moeilijk haalbaar is, koos men voor de tweede optie. Het wordt een huzarenklus voor de overheid om aan buitenlandse onroerende goederen in bezit van Belgische rijksinwoners een kadastraal inkomen toe te kennen. Men moet met dezelfde 'maten en gewichten' werken als bij de Belgische kadastrale inkomens. De berekening van Belgische kadastrale inkomens gebeurt aan de hand van parameters die dateren van 1975 waarbij het K.I. jaarlijks worden geïndexeerd. Het doel is dus om te bepalen welk bedrag men in 1975 moest investeren om het buitenlands pand te verwerven.

De fiscus zal hiervoor een berekeningswijze hanteren op basis van de actuele verkoopwaarde van het onroerend

goed: om aan de waarde van 1975 te komen, zal de fiscus de huidige verkoopwaarde corrigeren met een jaarlijks te bepalen correctiefactor (15,036% voor het inkomstenjaar 2020) en vervolgens wordt een percentage van deze gecorrigeerde verkoopwaarde genomen om de jaarlijkse huurwaarde van het goed in te schatten. Deze jaarlijkse huurwaarde (en dus het jaarlijks rendement) wordt geschat op 5,3%. Het kadastraal inkomen van een appartement in Frankrijk met een actuele verkoopwaarde van 600.000 euro bedraagt dus $600.000 \text{ euro} \times 15,036\% \times 5,3\%$ of 4.781,45 euro.

BUITENLANDS ONROEREND GOED IN VENNOOTSCHAP?

De nieuwe regels gelden niet voor Belgische vennootschappen, want het K.I. wordt in de Belgische vennootschapsbelasting niet gebruikt om de belastbare grondslag te bepalen.²

De nieuwe regeling biedt wel opportuniteiten als het buitenlands vastgoed kosteloos ter beschikking wordt gesteld aan de bedrijfsleider ('voordeel van alle aard'). Het voordeel van alle aard wordt voor Belgische gebouwen bepaald op 100/60e van het geïndexeerd K.I. maal twee, verhoogd met 2/3e bij gemeubelde bewoning. Aangezien er voor buitenlandse onroerende goederen geen K.I. was, diende de waardering van het voordeel van alle aard te gebeuren op basis van de (meestal hogere) werkelijke huurwaarde. Aangezien de fiscus nu bepaalt hoe het K.I. van een buitenlands onroerend goed moet worden vastgesteld, kunnen we redelijkerwijs ook verdedigen dat de waardering van het voordeel van alle aard bij de bewoning van een buitenlands onroerend goed gelijkgesteld moet worden met de waardering van het voordeel van alle aard voor de bewoning van een Belgisch onroerend goed. In de meeste gevallen kan dit een aanzienlijke besparing aan personenbelasting en sociale bijdragen in hoofde van de bedrijfsleider met zich meebrengen.

AANGIFTEVERPLICHTING³

Omdat de Belgische fiscus niet op de hoogte is van de actuele verkoopwaarde van al de onroerende goederen in het buitenland, wordt iedere Belgisch belastingplichtige verplicht om haar op de hoogte te brengen van de verkoopwaarde van de goederen die hij of zij in het buitenland bezit, zodat zij het kadastraal inkomen kan vaststellen. Dit geldt ook voor gronden.⁴

De basisregel is dat een belastingplichtige iedere verwerving (bv. aankoop) of vervreemding (bv. verkoop of schenking) van een in het buitenland gelegen onroerend goed uit eigen beweging (!) via een afzonderlijke aangifte moet aangeven bij de Administratie Opmetingen en Waarderingen (vroeger heette deze dienst "het Kadaster"). Deze aangifte moet binnen de vier maanden na de verwerving of de vervreemding ingediend zijn. De datum van overdracht van het onroerend goed wordt bepaald volgens de regels die gelden in het land waar het onroerend goed gelegen is. Vaak gaat de eigendom pas over bij de notariële akte, maar men kan dit best navragen bij de lokale adviseur. Het aangifteformulier kan per e-mail aangevraagd worden bij foreigncad@minfin.fed.be of per brief aan de Administratie Opmetingen en Waarderingen (Koning Albert II

² Wel voor onroerende goederen die toebehoren aan rechtspersonen die aan de rechtspersonenbelasting zijn onderworpen.

³ Pas vanaf de ingebruikname of de verhuring leveren onroerende goederen pas een onroerend inkomen op. De aangiftetermijn start maar vanaf het moment dat de goederen in gebruik genomen (kunnen) worden of verhuurd worden.

⁴ Aan gronden zal in principe een K.I. van 2 euro per hectare worden toegekend. In de praktijk zullen gronden altijd worden gegroepeerd met de woon- of exploitatie-eenheid waartoe ze behoren, omdat de belastingplichtige vaak niet de verkoopwaarde van elk deel van zijn eigendom kent, maar wel van het geheel.

laan 33, bus 55, 1030 Brussel).

De basisregel is niet voldoende om een volledig overzicht te krijgen van de onroerende goederen die Belgisch belastingplichtigen in het buitenland aanhouden, gezien het merendeel al van vóór 1 januari 2021 een zakelijk recht (eigendom, vruchtgebruik, ...) heeft op een buitenlands onroerend goed. Deze personen geven (normaal) al keurig het buitenlands onroerend inkomen aan in hun Belgische aangifte in de personenbelasting. Voor deze personen heeft de fiscale administratie een praktische oplossing uitgewerkt: de Administratie Opmetingen en Waarderingen zal in de loop van 2021 een lijst opstellen met belastingplichtigen die in de aangifte van 2020 en/of 2021 buitenlands onroerend inkomen hebben aangegeven. Zij zullen een brief ontvangen waarin hen wordt gewezen op de nieuwe waarderingsregel. Zij kunnen per e-mail of per brief het formulier aanvragen, of het formulier downloaden van de website van de fiscale administratie, of de aangifte doen via MyMinFin. Zij krijgen tot en met 31 december 2021 de tijd om de aangifte in te dienen.

Tot slot zijn er ook die personen met buitenlands vastgoed die vóór 1 januari 2021 nog geen Belgisch rijksinwoner waren maar dat vanaf 1 januari 2021 wel worden of geworden zijn. Ook zij zullen aangifte moeten doen van de inkomsten van het betrokken onroerend goed. Voor hen geldt wel een véél kortere termijn om aangifte te doen, namelijk 30 dagen (!) vanaf de dag dat zij Belgisch rijksinwoner geworden zijn. Veiligheidshalve vragen zij het aangifteformulier ook per e-mail of per brief op (bij gebrek aan andere richtlijnen).

De inhoudelijke opmaak van het formulier is op dit moment nog gaande: naast de precieze ligging van het pand (adres), zullen zoveel mogelijk details meegegeeld moeten worden. Het stopt ook niet bij één formulier: als men het pand renoveert, waardoor een (veel) groter comfort of meer oppervlakte behaald wordt, zal het formulier bijgewerkt moeten worden teneinde de huurwaarde te kunnen verhogen. Deze verplichting geldt vandaag ook al voor Belgisch vastgoed.

Belgen die geen Belgisch rijksinwoner zijn, moeten hun onroerende goederen die niet in België liggen, nog steeds niet in België aangeven.

ZWARE SANCTIONERING

Wie de afzonderlijke onroerend goed-aangifte niet indient, riskeert een boete van minstens 250 euro en hoogstens 3.000 euro. Deze boetetarieven zijn van toepassing vanaf 1 januari 2021. De boetes gelden niet alleen voor eigenaars van onroerende goederen in het buitenland, maar ook voor wie, bijvoorbeeld, bouwwerken voltooit in België of omwille van een andere reden een aangifte moet doen bij de Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie en dit nalaat te doen.

INWERKINGTREDING

De voorgenomen wijziging zal, wat het aan te geven bedrag aan onroerende inkomsten betreft, ingaan vanaf inkomstenjaar 2021 (aanslagjaar 2022). Dit betekent dat de onroerende goederen in de aangifte in te dienen in 2021 (betreffende inkomstenjaar 2020) nog moeten aangegeven worden volgens de oude. Omdat de nieuwe wetgeving op het moment van schrijven nog niet gepubliceerd is, geldt er voorlopig nog een overgangsregel. De aangiftetermijn van vier maanden wordt verlengd tot het einde van de vierde kalendermaand die volgt op de kalendermaand waarin de wet in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt. Voor niet-inwoners die in de periode tussen 1 januari 2021 en de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad Belgisch rijksinwoner zijn geworden, wordt de termijn verlengd tot en met de dertigste dag na de dag van bekendmaking van de wet in het Belgisch Staatsblad.

CONCLUSIE

Indien u in 2020 of 2021 onroerende inkomsten uit het buitenland heeft aangegeven of aangeeft in uw Belgische aangifte in de personenbelasting, kan u in de loop van 2021 een brief van de fiscus verwachten met het verzoek om aangifte van uw onroerend goed in het buitenland te doen. Als u vanaf 1 januari 2021 goederen in het buitenland heeft verworven of vervreemd, of u wordt Belgisch rijksinwoner na deze datum, zal u naar gelang het geval binnen de vier maanden of binnen de dertig dagen het nodige moeten doen om geen boete te riskeren.

Meer info: ey.com

CIJFERS VAN MAART 2021

België beschikt over 116 'diplomatieke posten' verspreid over de hele wereld, voornamelijk ambassades en consulaten. Het hoofdbestuur in Brussel stuurt het postennetwerk aan.

De volledige lijst ziet er als volgt uit. Elk type post heeft specifieke bevoegdheden (zie verder):

- **83 ambassades**
- **17 consulaten-generaal**
- **3 consulaten**
- **4 diplomatieke bureaus**
- **1 Belgisch bureau (in Taipei)**
- **8 permanente vertegenwoordigingen bij internationale organisaties**

De **ambassades** vormen de politieke vertegenwoordiging van ons land bij nationale autoriteiten (staatshoofd, regering van de ontvangende staat, enz.). Over het algemeen is de ambassade gevestigd in de hoofdstad van het land waar ze haar ambtsgebied heeft. Dat ambtsgebied kan zich soms uitstrekken tot buurlanden waarin België geen ambassade heeft. Naast hun politieke functie

vervullen ambassades economische en commerciële taken en zijn ze bevoegd voor ontwikkelings-samenwerking, consulaire zaken (zie verder) en communicatie. De ambassades worden geleid door een ambassadeur of ambassadrice.

Consulaten-generaal en consulaten hebben niet de politieke rol van een ambassade. Ze vertegenwoordigen België bij de lokale autoriteiten binnen hun ambtsgebied. Naast de consulaire activiteiten (bijstand aan landgenoten, afgifte van visa, enz.) verdedigen de consulaten-generaal en de consulaten de economische en handelsbelangen van ons land. Een consulaat-generaal bevindt zich in een grote stad, verschillend van de hoofdstad, terwijl consulaten gevestigd zijn in minder bekende steden.

Permanente vertegenwoordigingen vormen de schakel tussen België en internationale organisaties zoals de EU, de NAVO, de VN en de OESO. Ze zijn onafhankelijk van ambassades.

Diplomatieke bureaus zijn bijkantoren van ambassades. In sommige landen waar België geen ambassade heeft, beschikt ons land over een eigen diplomatiek bureau dat werkt onder de auspiciën van de ambassade in een buurland.

Tot slot telt België wereldwijd ook ongeveer **315 ereconsulaten** die beperktere bevoegdheden hebben. Ereconsuls worden vaak lokaal aangeworven, vooral vanwege de geprievilegieerde contacten die ze hebben met de lokale gemeenschap. Ze hebben bijgevolg zelden de Belgische nationaliteit. Meestal hebben ze een eigen beroepsactiviteit en vervullen ze de functie van ereconsul op vrijwillige basis. Voor bepaalde aanvragen verwijzen zij, indien nodig, naar de ambassade of het consulaat voor wie ze optreden.

116 diplomatieke posten

Een job in het buitenland?

Vlamingen in de Wereld helpt je in jouw zoektocht!

viw.be/vacatures

Jouw buitenlandse vacatures promoten?
Contacteer ons via info@viw.be!

‘VLAMINGEN’ en andere Zuid-Nederlanders in de GRIEKSE ONAFHANKELIJK- HEIDSSTRIJD (1821-1826)

In opdracht van de Vlaamse regering is een commissie op zoek naar de Vlaamse Canon, een lijst van belangrijke personen en gebeurtenissen uit onze geschiedenis. VIW is benieuwd naar namen van Vlamingen uit de wijdere wereld. Het wordt zelfs een nieuwe rubriek in dit tijdschrift. Toch beantwoordt deze eerste aflevering niet helemaal aan de canon. Voor een paar Vlamingen die op oude kanonnen reageerden, is het wel de ideale gelegenheid.

TEKST THEO DIRIX, VIW-VERTEGENWOORDIGER IN ATHENE

Op 25 maart 2021 viert Griekenland de tweehonderdste verjaardag van zijn onafhankelijkheid. Europese overheden volgden de ontwikkelingen in 1821 met argwaan, ook in het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden (1815-1830). De bevolking had vooral sympathie: uit religieuze of humanitaire bekommernissen in Noord-Nederland, met commerciële motieven in Luik, toch in het begin, en om politieke en vrijheidslievende redenen in Zuid-Nederland. Steuncomités organiseerden inzamelacties en ronselden vrijwilligers.

Vanuit Europa en Amerika reisden ongeveer duizend Filhellenen naar Griekenland, een derde sneuvelde. Werkloze oud-militairen en avonturiers zochten een nieuwe job en vooral officieren waren welkom want even ervaren als bemiddeld. Studenten, intellectuelen en andere idealisten hadden evenveel middelen als oorlogservaring en bleven dus vaker anoniem, ook in hun graf.

Vanuit onze contreien vertrok een twintigtal Filhellenen, de meesten uit Noord-Nederland, bijna allemaal ex-militairen. Ook een paar voormalige soldaten uit Zuid-Nederland zijn gevolgd. Van de eerste golf in 1821 kennen we Kapitein August-Joseph Botte uit Brussel en de Nederlandse Luitenant Johan-Rudolf Huismans die in Brussel woonde. Als Vaandeldrager en Betaalmeester behoorden zij tot de Generale Staf. De moed van de Luikse Kapitein Hanay die gewond raakte, werd bezongen in memoires en elders zelfs in verzen.

In verslagen van de Franse politie komt echter ook deze aanduiding voor: “Lievien Massyn, kleermaker uit Gent, verbleef op 16 oktober (1821) in Marseille om zich van daaruit in te schepen naar Griekenland”. Verder ontbreekt van hem elk spoor. Voorlopig.

Van de tweede golf herinneren we de Brusselse Kapitein Auguste Delannoy en zijn jeugdvriend V. of N.J. Trumper. Voor hen organiseerde de Brusselse burgerij een steunconcert. Delannoy die op 6 juli 1826 in Andros

sneuvelde, kreeg een rouwdienst in de kerk van de Nieuwstraat en zijn naam staat op een Grieks eremonument.

Volgens de Franse politie ontscheepte in Marseille op 7 juni 1826 ook de 26-jarige François Dupré, geboren in Ieper en knecht van beroep. Andere inlichtingen over de Ieperling zijn niet boven water gekomen. Nog niet.

Op het einde van 1826 zou zijn stadsgenoot, de twintigjarige student Achille Girard met het Franse schip *Le Rhinoceros* in Marseille zijn teruggekeerd. Het stadsarchief van Ieper bevestigt dat hij in Ieper is geboren, als gepensioneerde in Brugge heeft gewoond en in Blankenberge is overleden. Hij was drager van een Griekse en Franse onderscheiding, geen Belgische. De Fransman wordt hier en nu tot Filhelleen uit Zuid-Nederland bevorderd.

Met *Le Rhinoceros* was ook Nestor Aron teruggekeerd. Zijn correspondentie met de Brusselaar Hippolite Vanderstraeten, uit een Gents drukkersgeslacht, lag tot voor kort ook nog diep begraven in de archieven van het Brusselse *Koninklijk Museum van het Leger en de Krijgsgeschiedenis*.

De brief bevestigt het gerucht dat in juli 1826 nog twee Brusselaars en een Antwerpenaar wilden afreizen. Aan boord van het schip *La Jeune Emilie* schreef Nestor Aron

"VANUIT ONZE CONTREIEN VERTROK EEN TWINTIGTAL FILHELLENEN"

dat 43 vrijwilligers met proviand en Luikse wapens in Marseille vertrekkensklaar stonden.

Een jaar later kreeg Vanderstraeten een update van de Beierse Kapitein Marius Wohlgemüth: 15 van die vrijwilligers waren gesneuveld. Zelf herstelde hij van een kwetsuur en zou graag pijp en tabak krijgen zoals Vanderstraeten hem in Marseille al cadeau had gedaan. Het is duidelijk: Vanderstraeten had zijn afspraak met de Griekse geschiedenis op de kade in de Franse havenstad gemist, en "gelukkig maar" volgens zijn kapitein. Als mede-eigenaar van een Brusselse oppositiekraant was hij eerder voor een persdelict tot een gevangenisstraf veroordeeld; omdat hij zijn burgerrechten nog kwijt was, had hij waarschijnlijk geen paspoort meer. In een notitie op zijn vrijwilligersbrevet stond dat hij bij de eersten was om in te gaan op de oproep "een liberaal legioen" te vormen. Voor Koning Willem I en de regering was dat de druppel die de emmer deed overlopen: de actie werd meteen verboden. Van toen af aan ging het Filhellenisme in onze contreien achteruit maar de kiemen voor de eigen ontvoogding waren gezaaid.

Hoogkwalitatief online thuisonderwijs

voor

echt ie-de-reen !
Kinderen, jongeren
en volwassenen
vanaf 5 jaar.

Voor expats en hun gezin
is online leren
al jaren de oplossing.

door

We hebben
dé krak voor elk vak !

We selecteren enkel
de beste lesgevers en
zoeken voor u naar
'the perfect match'.

wat

Alle vakken, you name it !

Zelfs

- programmeren/gaming
- Latijn voor kinderen.
- Online logopedie
- Personal coaching
- Studiemotivatie

volledig aanbod op icha.be

omdat

Online onderwijs stilaan de
nieuwe norm wordt en
het is gewoon ook leuker.

Waar en wanneer je wil.
In je kamer, in de zetel,
vanuit je hangmat, ...
Flexibel, op uw tempo,
tijds- en kostenbesparend.

KEUKENTALENT WOUTER TITS PUZZELT ZIJN TOEKOMST SAMEN

Het is een open deur intrappen: jongeren zetten makkelijker dan ooit de stap naar het buitenland. Bij voorkeur vlak na hun studie of bij aanvang van hun loopbaan. Vaak wordt gestart met een buitenlandse stage. Zo begon het ook voor gediplomeerd kok Wouter Tits. Na stages in Valencia en Monaco had het kookvirus hem te pakken. Zijn culinaire toekomst puzzelt hij internationaal samen. Hij kweekt er een stevige ruggengraat mee. Wij volgen het traject van een ambitieuze kok.

TEKST KOEN VAN DER SCHAECHHE

GEZONDE AMBITIE

Van borden oppoetsen tot het betere scheldwerk, Wouter ervoer hoe stevig het werken kan zijn in een sterrenzaak in Monaco. Het leek wel een jungle waarin je altijd op scherp moest staan. Hoewel goed geschoold, begon hij onderaan de ladder. Met zijn liefde voor lekker eten verlegt hij zijn grenzen, want met zijn doel voor ogen schrikt weinig hem af. "Je moet uit het juiste hout gesneden zijn om het in de horeca te maken. Je werkt immers elk weekend, maakt onregelmatige uren en je ziet je familie amper. Zonder passie moet je er niet aan beginnen." Voor een 22-jarige dikt Wouters parcours al behoorlijk aan. Na studies aan Hotelschool Ter Duinen in Koksijde liep hij stage in Valencia en Monaco. De Franse keuken overheerst momenteel zijn professioneel en persoonlijk smaakpalet: in het prinsdom bleef hij enkele jaren hangen maar vandaag werkt hij in Saint-Bonnet-le-Froid. De liefde voor het koken ontdekte Wouter eerder toevallig: "Toen mijn moeder tijdens een schoolvakantie gehospitaliseerd was, moest ik mijn eigen potje koken en probeerde ik als tijdverdrijf een paar recepten uit. Zo kreeg ik het gevoel en de smaak te pakken." Zodanig dat Hotelschool Ter Duinen zijn habitat werd. "Daar daagde het echt dat ik van koken mijn beroep wilde maken."

VENSTER OP DE WERELD

Spijt van zijn eerste keer kokkerellen heeft hij dus nooit gehad. Maar de stap van de hartelijke discipline in Ter Duinen naar de harde Monegaskische school was toch groot. Wouter licht zijn parcours toe: "In het specialisatiejaar Wereldgastronomie kregen we enorm veel toelichting over buitenlandse producten met de focus op moderne gastronomie, wat verschilde tegenover de eerdere jaren in de hotelschool waarin we vooral klassieke menu's bereidden. Ook de hulp en het enthousiasme van de chefs, tijdens dat specialisatiejaar, motiveerden enorm. Door de mogelijkheid om een tussentijdse stage te voltooien in het bui-

tenland kwam ik terecht in een gastronomisch sterrenrestaurant in Valencia."

"Het was een totale onderdompeling. Meer dan een notie Spaans had ik niet, maar ik ondervond er dat je snel op je pootjes terecht komt. Dat voelde als een overwinning en een bevestiging dat je in dit beroep werkelijk overal ter wereld terecht kan. Die buitenlandse stage werd door de school ook echt aangeraden als 'een venster op de wereld'. Ideaal ook om er als laatstejaars student van te proeven, anders doe je het misschien nooit meer. Vanuit Spanje ging het naar de Azurenkust voor een tweede buitenlandse stage."

OPKLIMMEN IN MONACO

'Glitter en glamour' is het beeld dat we van Monaco hebben. Voor Wouter was het hard werken, in een oerklassieke Franse omgeving. "Het was terug naar af en een schok omdat alles me opnieuw werd aangeleerd, van de simpelste tot de moeilijkste dingen. Onder het mom van perfectie moest alles op hun geijkte manier gebeuren. Het was hard en hiërarchisch. Je moest je bewijzen om in de keuken geaccepteerd te worden. Als Belg was ik bovendien een exotisch exemplaar in de voornamelijk Franse keukenbrigade." En zich bewijzen, dat deed Wouter met verve. Van stagiair, de allerlaagste trap, klom Wouter op tot 'chef de partie', waar hij vier collega's leidde.

"Het begin was erg moeilijk, ik kreeg een appartement ter beschikking net over de grens van Monaco dat ik deelde met 3 andere stagiairs, een halfuurtje wandelen tot aan Le Louis XV. In het hoogseizoen werkten wij zes op zeven. Van 8u tot 16u en opnieuw van 17u tot middernacht. Dat zijn dus lange dagen, maar naarmate de band met andere collega's groeide, werden de spaarzame vrije momenten een super beleving. Je ontwikkelt vriendschappen en connecties die ik nog steeds enorm waardeer. Je bevindt je immers in Monaco en het zuiden van Frankrijk. Er zijn slechtere plekken om te vertoeven."

LES MAISONS MARCON

"Na drie jaar had ik nood aan iets nieuws. Via een ex-collega kwam ik in contact met Les Maisons Marcon in Saint-Bonnet-le-Froid. Opnieuw een driesterrenzaak waar ik na twee dagen proefdraaien kon beginnen. Na Monaco vond ik het belangrijk om ook van atmosfeer en management te veranderen. Hoe ik een keuze maak? Niet alleen op basis van de naam en de faam van het restaurant, maar meer door de signatuur van de chef. Het is fijn om niet alleen culinair, maar ook qua atmosfeer te wisselen."

"Monaco was een harde leerschool, die je moet beleven als je jong bent. Hou je vol, dan kom je er sterker uit. Want wat je in bepaalde tv-programma's ziet is niet overdreven: er wordt geschreeuwd en al eens met iets gegooid in de zoektocht naar

**MONACO LEEK WEL
EEN JUNGLE WAARIN
JE ALTIJD OP SCHERP
MOEST STAAN."**

perfectie. Een mentaliteit die alleen nog wordt getolereerd omdat het zo'n gerenommeerde zaak is. *Les Maisons Marcon* is in alle opzichten het tegenovergestelde. Men investeert in het personeel en motiveert je. In Monaco moest je tot het uiterste gaan om gerespecteerd te worden. Falen of opgeven was geen optie."

NETWERK UITBOUWEN

"Qua culinair kaliber moet het echter niet onderdoen. We werken enorm veel met lokale producenten en producten. We gebruiken groenten ook onze eigen tuin, wilde kruiden uit de omgeving en ga zo maar door. Tijdens de middagpauze proberen we combinaties uit, die we proeven en aanpassen. Ik voel me veel minder gelimiteerd dan in Monaco. Nu maak ik deel uit van het creatief proces. Een enorm groot verschil is ook het werken met een chef-eigenaar, een volledig andere organisatie tegenover werken in een restaurant met investeerders. Ik wil sowieso verder groeien in Frankrijk en me verdiepen in de Franse keuken. Terugkomen naar België zit er niet onmiddellijk in, nieuwe regio's ontdekken wel. Graag proef ik nog van andere culturen vooraleer ik me vast settel."

"Ik laat het op mij afkomen en investeer in mijn netwerk van voormalige medestudenten en collega's. Reizen gebeurt dan ook vaak in functie van de restaurants waar zij werken. Ik heb een grote nieuwsgierigheid naar wat er rondom me gebeurt. Ik geniet ervan om die cultuurverschillen te ervaren. De diversiteit is groot, in manieren van koken, in gerechten, in scholing. In Japan moet je je jaren bekwamen om alleen maar bepaalde

vissen te mogen snijden en bereiden. Dat ervaar je al als je samenwerkt met Japanse stagiairs. Hun attitude in een keuken verschilt ook: heel minutieus en ontzettend proper. Ik hoop me echt in een totaal andere omgeving te kunnen onderdompelen. Ik wil zoveel mogelijk proeven en bijleren van vrienden en collega's. Vroeg of laat komt dat allemaal samen, zodat ik er mijn ding mee kan doen en terloops mijn eigen stijl ontwikkel."

ALLES IS TIJDELIJK

"Het voordeel is dat mijn beroepskennis wereldwijd geldt. Voor gerespecteerd keukenpersoneel zijn er altijd mogelijkheden. Met de juiste referenties gaan de deuren overal open, van Monaco over Dubai tot Shanghai. En elke wereldstad heeft wel een aantal Frans getinte restaurants. Voor een eigen zaak vind ik me te jong. Ik moet ook mijn eigen stijl nog vinden. Je kookt zoals je bent en ik wil graag mezelf nog verder ontplooiën."

Deze job hou je niet vol als je er niet honderd procent achter staat. "Mijn leven is volledig afgestemd op mijn job. Spring je als achttienjarige in het diepe, dan bots je af en toe tegen een muur. Maar nu ik een tweede keer verhuisde, loopt dat allemaal al veel vlotter. Je verlaat je comfortzone, bepaalde vriendschappen verwateren, andere worden sterker. Maar ik heb dit beroep zelf gekozen en wist min of meer wat mij te wachten stond. Het lijkt een microbe. De eerste stap is moeilijk, maar de volgende lijken zoveel gemakkelijker. Dat maakt ook nieuwe vriendschappen tijdelijk. Iedereen in dit milieu laat dingen achter om elders opnieuw te beginnen en ervaringen uit te breiden."

De diversiteit die ik in het buitenland zocht, vind ik nu bij de MIVB

januari 2010, Mozambique

Hilario Saenz Palomaque is op zijn minst een wereldburger te noemen. Hij werd geboren in België uit Spaanse ouders, volgde Franstalig onderwijs maar spreekt ook vloeiend Nederlands, Portugees, Italiaans en een beetje Duits. Zijn ervaringen spannen van Mozambique tot Indonesië, China, Duitsland, Frankrijk, Colombia, Venezuela, Sri Lanka, D.R. Congo, Italië, Engeland en Turkije. Als student, stagiair, vrijwilliger en werknemer: de burgerlijk ingenieur laat overal een stukje van zijn passie na om de wereld een beetje beter te maken.

TEKST ANNE CRUYT

“Ik ben afgestudeerd als burgerlijk ingenieur gespecialiseerd in energie, meerbepaald waterkracht. Dat is kennis die erg bruikbaar is over de hele wereld, want vele gebieden zijn nog niet ontsloten voor het elektriciteitsnetwerk. Ik was heel gretig om daar mijn steentje bij te dragen en keek als student naar Ingénieurs Sans Frontiers. Het bracht me bijvoorbeeld naar Oost-Congo, West-Sumatra en op de grens tussen Mozambique en Zimbabwe om mijn kennis rond waterkracht in te zetten. Omdat die plaatsen vaak ruraal zijn, kom je terecht op verre locaties die zeer mooi zijn. Maar je moet het eigenlijk niet zo ver gaan zoeken want er is veel ongelijkheid dicht bij huis, dat ontdekte ik door mijn vrijwilligerswerk in Calais.”

MAATSCHAPPELIJKE IMPACT.

“In het buitenland zag ik met eigen ogen wat de maatschappelijke impact van ons werk is. Een waterkrachtinstallatie brengt bijvoorbeeld veel voordelen met zich mee, maar kan ook onbedoelde nadelige gevolgen hebben. Impact op de natuur, maar ook op menselijk niveau. Zo zorgde elektriciteit er bijvoorbeeld voor dat een lokale man een radio kocht, feestjes begon te organiseren en een alcoholprobleem ontwikkelde. Dat is natuurlijk een extreem voorbeeld, maar het duidt wel op implicaties waar je niet over nadenkt tijdens je opleiding. In dat soort projecten zijn de technische uitdagingen niet het belangrijkste aspect.

De gevolgen van ons beroep en de verantwoordelijkheid die onze acties met zich meebrengen, ontbraken in onze opleiding. Daarom heb ik er een traject over ontwikkeld dat zich focust op technische profielen. Op de universiteit van Louvain-La-Neuve is het intussen geïntegreerd als volwaardig keuzevak met studiepunten. Een honderdtal studenten werkt elk jaar mee aan een buitenlands project, samen met lokale universiteiten en bedrijven. Zo hangen de projecten niet enkel af van de jaarlijks wisselende studenten, maar is het een langdurige en duurzame samenwerking. De studenten die terugkomen van zo'n uitwisseling hebben een totaal ander beeld van hun beroep. Mijn vrijwilligerswerk en stages leerden me heel erg veel over groepsdynamiek en mijn eigen visie op de wereld.

Tijdens je studie zit je in een soort bubbel van zeer gekwalificeerde ingenieurs, maar dat is niet hoe de echte wereld eruit ziet. Tijdens mijn internationale ervaringen ontmoette ik mensen die niet mijn technische kennis deelden, maar met veel innovatievere oplossingen kwamen voor een probleem waar een ingenieur slechts één mogelijke oplossing voor ogen heeft. Maar ik botste ook op mijn eigen grenzen. Tijdens een project in Beijing voelde ik me erg eenzaam, in mijn flatje op de 28ste verdieping in een gebouw waar ik de enige buitenlander was. Ook op de werkvloer was het moeilijk om samen te werken met mensen die een taal spreken die ik niet begrijp en vaak veel ouder waren dan mij. Toen ik eindelijk mijn draai een beetje begon te vinden, was het project al afgelopen en moest ik terug naar huis.”

DIVERSE JOB

Sinds 5 jaar werkt Hilario voor de MIVB, de openbare vervoersmaatschappij van Brussel. “Die mensenkennis en open blik die ik opdeed na mijn buitenlandse ervaringen, komen me erg van pas in mijn huidige functie als Manager Maintenance Engineering Metro van een zeer internationaal en divers team. Daar was ik echt naar op zoek: een job waar ik een maatschappelijke impact kan hebben, waarin ik samenwerk met een grote diversiteit aan profielen en achtergronden

Als vrijwilliger werd ik soms wat lacherig bekeken met mijn oefeningen rond groepsdynamiek, maar die competenties zijn exact wat me de job van manager heeft opgeleverd. In een zakelijke context zorgen die namelijk voor een horizontale kijk op de taken en het personeel. In het begin vond mijn team het wat vreemd dat ik vroeg hoe het met hen ging, maar na verloop van tijd weten ze het erg te waarderen. Dat zorgt er ook voor dat we als team samen kunnen nadenken over verbetering en innovatie en iedereen zich betrokken voelt. Ze zijn zelfstandig en vrij in hun functie, omdat de ploeg samen verantwoordelijk is voor het eindresultaat werkt dat.

Het is verrassend wat een verkeerd beeld ik had van een openbare vervoersmaatschappij. Ik dacht dat het vooral bureauwerk zou zijn, in een team van mensen met hetzelfde diploma. Gelukkig is dat zo niet, bij de MIVB is het werk enorm dynamisch en zoeken ze profielen met zowel de technische achtergrond als ervaring met organisatie-management.

Wat me meteen aantrok in de vacature is dat je de kans krijgt om een metro te besturen. Zo begrijp je wat de inhoud en het hart van de job van bestuurder is. Ik volgde een week opleiding en mocht met een instructeur in de spits gaan rijden. Het overviel me hoe druk het kan zijn in metrostations en wat een grote verantwoordelijkheid bij chauffeurs ligt. Tijdens die week was er een grote betoging in Brussel en het was een bijzondere uitdaging om met die duizenden mensen met vlaggen en borden in het metrostel toch kalm mijn route te vervolgen. De druk op bestuurders kan ik nu veel beter plaatsen, het is indrukwekkend wat zij dag na dag voor elkaar krijgen. Ik draaide ook zes maanden mee met de techniekers, om alles te leren over metro-onderhoud, rollend materiaal en

de stations. In de werkplaats worden 24 op 7 de motoren, wielen en assen onderhouden. De diverse facetten van het onderhoud vergen heel verschillende competenties, daarom is het steeds zoeken naar een polyvalente maar toch gespecialiseerde ploeg. Dat is een evenwicht, want té gespecialiseerde mensen kunnen moeilijk vervangen worden als ze vertrekken uit de organisatie.”

DIVERSITEIT

“De MIVB is Brussel in het klein. Het personeelsbestand is zo divers qua achtergrond, nationaliteit, taal, gender, ... Daar is veel aandacht voor; de MIVB ziet diversiteit als een kracht en een voordeel. Ik ben lid van de commissie diversiteit, waar we zo breed mogelijk kijken hoe we nog diverser kunnen worden. Onze grootste prioriteiten zijn momenteel meer vrouwen en meer Nederlandstaligen aantrekken. Wat vroeger als mannelijke beroepen werd beschouwd is nu gelukkig langzaam aan het veranderen. Niet alleen hebben we meer vrouwelijke bestuurders, ook bij de technische ploegen en op managementniveau zien we meer vrouwen starten.

Ingenieurs leren dat ze alles kunnen begrijpen en verklaren, maar hoe meer levenservaring ik heb, hoe minder waar dat lijkt. De bedoeling van onze opleiding is om problemen op te lossen, maar er zijn altijd beperkingen aan die theoretische aanpak, je kijkt enkel naar het technische of financiële aspect. Een project kan om een veelvoud van andere redenen falen. Dat heb ik geleerd door mijn vrijwilligerswerk; geen schrik hebben om te zeggen dat je iets niet begrijpt of ergens niet mee akkoord gaat, maar altijd openstaan om een ander standpunt te horen of zien. Flexibel zijn en een gezonde “appetite for change” zorgen ervoor dat verschillende situaties kan beheeren. Het duurt veel korter om me aan een situatie aan te passen, omdat ik het al zo vaak geoefend hebt. Het klinkt logisch, maar je moet het ervaren voor je het leert.

Het is geen rustige bureaujob. Deze week was ik op vier verschillende plaatsen om te werken. Ça bouge quand même. Ik krijg de vrijheid om me te verdiepen in dingen die ik belangrijk vind. Ik heb mogelijkheden om dingen te veranderen en een impact te zien op mijn omgeving. De diversiteit en afwisseling die ik in het buitenland zocht, vind ik nu in mijn Brusselse job. Dat samenwerken, dat past perfect binnen mijn persoonlijke waarden. Alleen ben je sneller, maar samen ga je verder.”

januari 2020, Brussel

Opvoeden in een meertalige context

Meertaligheid komt veel voor. Meer dan de helft van de mensen wereldwijd is meertalig. Ook veel Nederlanders en Vlamingen verblijven buiten Nederlands taalgebied, waardoor hun kinderen met meerdere talen in aanraking komen. Hoe ga je hier als ouder het beste mee om?

TEKST BARBARA VAN DORP (STICHTING NEDERLANDS ONDERWIJS IN HET BUITENLAND)

MEERTALIGHEID: EEN TROEF

Echt meertalig zijn betekent dat je meerdere talen functioneel gebruikt in het dagelijks leven, op ongeveer hetzelfde niveau. Je noemt dat ook wel uitgebalanceerde meertaligheid.

Het kan zo zijn dat een kind opgroeit met meerdere moedertalen, bijvoorbeeld wanneer beide ouders van meet af aan een andere taal spreken met het kind. Ook kan het kind op een later moment een tweede taal verwerven, bijvoorbeeld door emigratie.

Wanneer het kind alle talen goed beheerst, kan dit voordelen opleveren voor de:

- **Communicatie:** Als je meerdere talen goed spreekt kan je vanzelfsprekend met veel meer mensen communiceren dan wanneer je maar één goed taal spreekt.
- **Kijk op wereld:** Kinderen die meer talen goed spreken, zijn zich vaker bewust van de culturele en linguïstische diversiteit die een samenleving rijk is. Bovendien waar-

deren meertaligen deze verschillen meer.

- **Vertrouwensband en zelfvertrouwen:** Een goede beheersing van de taal zorgt ook voor het zich goed en genuanceerd kunnen uitdrukken. Je beter kunnen uiten schept een diepere band tussen ouder en kind en geeft kinderen zelfvertrouwen.
- **Cognitieve ontwikkeling:** Meertaligen zijn flexibeler omdat ze gewend zijn te switchen tussen de verschillende talen. Ze kunnen dus daadwerkelijk beter multitasken dan eentaligen. Meertaligen kunnen zich beter concentreren omdat de hersenen gewend zijn zich steeds op een taal te richten, waarbij de andere taal op 'stand by' moet staan. Ook kunnen meertalige kinderen eerder abstract denken omdat ze gewend zijn dat elke taal ook anders geschreven wordt. Ze kunnen dus loskomen van de gedachte dat woorden hun betekenis zijn; ze kunnen sneller van een afstandje kijken naar de opbouw van een woord of zin.

NTC-ONDERWIJS

Het goed beheersen van de moedertaal is erg belangrijk, want het helpt kinderen ook bij het leren van andere talen. Bovendien is het Nederlands buiten het Nederlands taalgebied bijna altijd de minderheidstaal. Dan is het extra belangrijk om het Nederlands goed te onderhouden zodat de balans blijft bestaan.

Eén manier om ervoor te zorgen dat kinderen met de moedertaal Nederlands deze taal op hoog niveau beheersen, is door ze in te schrijven bij een NTC-school (een Nederlandse Taal en Cultuurschool), aangesloten bij Stichting NOB. Stichting NOB werkt in opdracht van het ministerie van OCW, in samenwerking met de Vlaamse overheid, aan het bevorderen van goed moedertaalonderwijs voor alle Nederlandse en Vlaamse leerlingen wereldwijd. Op de website van Stichting NOB kan je opzoeken of er een NTC-school in de buurt is. Wanneer dat niet zo is, kun je ook een organisatie voor afstandsonderwijs overwegen.

Een NTC-school zorgt voor het formele taalonderwijs. Op een NTC-school wordt aandacht besteed aan lezen, schrijven, mondelinge taalvaardigheden, spelling en woordenschat. Daarnaast krijgen de leerlingen ook de nodige culturele bagage mee. Er wordt bijvoorbeeld aandacht besteed aan Nederlandse en Vlaamse feestdagen, tradities, geschiedenis en kunstuitingen. Dit alles in een groep waarin kinderen uitgedaagd worden Nederlands te spreken met leeftijdgenoten. Kortom: een totaalpakket met als doel om op een later moment weer zo goed als mogelijk te kunnen terugstromen in het onderwijs in Nederland of Vlaanderen.

TIPS VOOR OUDERS

Naast het formele onderwijs Nederlands kan je als ouder ook thuis veel doen. Het is zelfs heel belangrijk dat je als ouder ook bewust bezig bent met het Nederlands. Want als jouw kinderen het Nederlands goed machtig zijn, dan pas plukken zij de vruchten van hun meertaligheid. Hoe kun je dat het beste doen?

Als eerste door je kind te begeleiden bij het huiswerk wanneer dat nodig is. Maar ook wanneer dat niet nodig is, is praten over de zaken die op de NTC-school aan de orde zijn (geweest) heel waardevol. Dat is namelijk het moment dat er wat moeilijkere, schoolse woorden aan bod komen waardoor de woordenschat van je kind zich snel uitbreidt. Het is hierbij belangrijk om voor veel interactie te zorgen. Door alleen Nederlandse of Belgische TV te kijken, leert

een kind de taal niet goed genoeg. Het is juist het praten over de TV-programma's, de boeken en het huiswerk waarbij je kind wordt uitgedaagd om de woorden actief te gebruiken, dat zorgt voor een uitbreiding van de woordenschat. Dit kan ook door een gezamenlijke activiteit te ondernemen zoals koken. Ook kan je ervoor kiezen om huisdieren of knuffels Nederlandstalig te maken. Het is belangrijk om als ouder positief te zijn over je moedertaal. Het moment zal ongetwijfeld komen dat het kind naar school gaat en ontdekt dat andere kinderen thuis geen Nederlands spreken. Dan kan het dat je kind even geen Nederlands meer wil spreken. Dit is waarschijnlijk maar een fase, maar wel belangrijk om dan toch Nederlandse input te blijven geven.

Sommige gezinnen maken een taalplan voor thuis. In dat taalplan staat dan welke taal ze in welke situatie spreken, waardoor er geen verwarring kan ontstaan. Als kinderen wat ouder zijn, kunnen ze uiteraard betrokken worden bij het opstellen van dit plan.

Het allerbelangrijkst is toch wel dat je als ouder je eigen moedertaal, ofwel je meest vertrouwde taal, met je kinderen spreekt. Je kunt je hierin het beste uitdrukken, je kunt het meest gevarieerde, rijke taalaanbod bieden. En dat rijke, gevarieerde taalaanbod, dat is nu juist waar kinderen taalvaardig van worden.

Stichting NOB viert dit jaar haar 40ste verjaardag.

Meer informatie vind je op stichtingnob.nl.

Andere bronnen: meertaligheid.be, meertalig.nl en het boek

"Meertalig Opvoeden: uw kind zal u dankbaar zijn" van Marinella Oriani.

DE CHARME VAN ESTLAND VIND JE OP HET PLATTELAND

Vraag ik mijn oma waar Estland ligt, dan kijkt ze me aan alsof ik net een nieuw land heb uitgevonden. En vraag ik mijn vrienden of ze een Estse traditie kunnen opnoemen, dan komen ze niet veel verder dan Oost-Europees voedsel. Toch is Estland het land waar ik als Vlaamse Erasmusstudent de tijd van mijn leven beleefde aan de universiteit van Tartu. En ik ben niet de enige Vlaming die in dat land een unieke cultuur ontdekte.

Femke Cnudde verhuisde naar Estland nadat ze met de Estse cultuur in aanraking was gekomen op haar eigen Erasmusuitwisseling in Finland. Ze had maar twee weken nodig om België achter te laten en alles te verhuizen. Nu wil ze als nieuwe vertegenwoordiger voor Vlamingen in de Wereld ook andere Vlamingen van de Estse cultuur leren genieten.

TEKST JONAS HELLEBUYCK

Je hebt heel erg snel beslist om naar Estland te verhuizen. Was het niet moeilijk om je aan te passen toen je in Estland kwam?

“Niet echt. Ik heb heel snel beslist om naar hier te verhuizen. Het hielp wel dat ik de taal en cultuur op voorhand al een beetje kende via een vriendin die ik in Finland had ontmoet. Ik heb hier dan ook een jaar als vrijwilliger gewerkt en kon daardoor mijn weg goed vinden in Tallinn. Ik woon en werk in een gemeenschap voor mensen met een beperking, dus ik heb dagelijks ook wel veel menselijk contact. We hebben een heel goede relatie vol dankbaarheid en konden van in het begin goed samenwerken, ook al kon ik mezelf soms wat moeilijker uitdrukken. Dat was wel belangrijk bij de opstart van mijn leven hier.”

Er wordt nochtans vaak gezegd dat de Esten in het begin nogal afstandelijk zijn. Veel Esten omschrijven zichzelf als nogal introvert.

“Ja dat klopt, maar dat sloot eigenlijk perfect aan bij mijn eigen persoonlijkheid. Ik ben zelf ook van nature een persoon die niet direct alles over iemand anders moet weten. Het duurt hier soms wat langer en vraagt meer tijd om vriendschappen op te bouwen, maar daar ben ik nooit echt door gefrustreerd geweest.

Je merkt wel dat de Esten wat ingetogener en op privacy gesteld zijn. Het is niet abnormaal om aangesproken te worden als je bijvoorbeeld te luid bent op de bus.”

Inderdaad! Eén van mijn internationale vrienden in Estland kwam uit Spanje en had van nature een heel luide stem. Op een trip naar een meer moesten we een bus nemen van twee uur lang. Het was wel even schrikken toen een iets oudere man zich plots omdraaide en boos aan mijn Spaanse vriend vroeg of hij van plan was om de hele busrit lang te blijven praten. De rest van de busrit zijn we muisstil gebleven.

Gelukkig kon die man in het Engels klagen, want de Estische taal is iets waar ik maar weinig van heb opgesto-

ken. Vond jij die moeilijk om te leren?

“Ik werk in het Estisch, dus vanaf de eerste dag dat ik hier aankwam moest ik de taal wel goed beheersen. Ik heb me erbij neergelegd dat ik sommige dingen niet begrijp. Dat vind ik ook niet erg meer. Ik leer iedere dag bij en na ongeveer één jaar heb ik ook bijna het B2-niveau bereikt. Dat is ongeveer hetzelfde niveau als het Frans dat we in België in onze jeugd lerden. Ik kan wel begrijpen dat jij als Erasmusstudent minder nood had om de taal te leren. In studentensteden heb je grote internationale gemeenschappen, daar spreekt zowat iedereen Engels.”

Er wordt gezegd dat het Estisch moeilijker is om te leren dan bijvoorbeeld het Frans.

“Ja, het hangt er natuurlijk ook veel van af hoe je een taal

studeert en hoe graag je die wil kennen. Er zijn weinig woorden die gerelateerd zijn aan talen die wij al kennen, dus je moet veel van buiten leren. Daarnaast heeft het Estisch ook 13 of 14 naamvallen, dat maakt het soms al moeilijker. Maar ik hou erg van het land en de mensen hier, automatisch hou je dan ook van de taal.”

Kerstmis was voor mij één van de bijzonderste momenten die ik in Estland meemaakte. Een Estse vriend nodigde me bij zijn familie uit om met hen de feestdag zo traditioneel mogelijk te vieren. We keken naar Estse films, aten bloedworst met confituur en mochten toch even naar grootmoeder zwaaien aan de overkant van een groot kampvuur. Daar heb ik de Estse gastvrijheid wel op een andere manier leren kennen en ontdekte ik ook dat de echte charme van Estland op het platteland ligt.

“Absoluut, ik ben niet naar Estland verhuisd om in een stad te gaan wonen. Ik ben hier echt voor de natuur en de cultuur.”

Wat vind je één van de beste dingen aan de cultuur in Estland?

“De betrokkenheid met de natuur. Veel Esten gaan bewust de natuur opzoeken in hun vrije tijd. Daar hoort ook de plattelandscultuur bij: je eigen groenten en kruiden kweken, weten hoe je die moet bewerken tot lekkere confituur, de traditionele zure kool, ... Alles wordt dan in de kelder gestopt zodat ze zelf nog de hele winter lang kunnen genieten van hun eigen moestuintje. In België is dat iets dat we vooral nog kennen van onze grootouders. Als je iemand bent die van stilte, rust en alle vier seizoenen houdt, dan zou ik Estland zeker aanraden.”

Doe je dat zelf ook?

“Ik woon ook op het platteland. We hebben hier een ecologische boerderij waar we tuinieren. Ik leer hier vanaf het

"ESTEN ZIJN INGETOGENER EN MEER OP PRIVACY GESTELD"

planten tot het bewerken van de gewassen hoe alles in zijn gang gaat. In België heb ik nooit een groentetuintje gehad.”

Wat ik ook leuk vind aan de cultuur in Estland zijn de sauna's. Wanneer we een reis maakten in Estland huurden we vaak een AirBnB en daar was standaard een sauna in aanwezig.

“Dat is inderdaad geweldig. Ook heel leuk om dat samen met vrienden en familie te doen. Wij hebben thuis twee sauna's, één voor de mannen en één voor de vrouwen. Maar ik ga ook vaak bij vrienden langs om daar samen te genieten van de sauna. Voor Esten is dat een wekelijkse traditie.”

Wat zou je als vertegenwoordiger van Vlamingen in de Wereld in Estland willen doen?

“Enerzijds wil ik het netwerk van Belgen in Estland een beetje in kaart brengen. Dat houdt natuurlijk ook internationale studenten in, hen zou ik ook graag betrekken. Anderzijds wil ik graag kleine bijeenkomsten organiseren. Voor mij zou het fantastisch zijn als we samen de natuur hier zouden kunnen ontdekken. Maar misschien kunnen we ook wat Vlaamse cultuur naar hier brengen. Dan kunnen we bijvoorbeeld een frietdag organiseren. Niemand in Estland gebruikt een friteuse, dus dat zou misschien wel een groot succes kunnen worden. Belgische kunst en muziek kunnen we hier ook introduceren, aangezien de Esten zo graag zingen. Alles zal natuurlijk meer vorm krijgen als we even samen kunnen brainstormen met de Vlamingen hier.”

Sofie Muller

Sober. Nooit somber

Sofie Muller beitel en schildert zich intuïtief een weg naar het internationale kunstfirmament. Haar sculpturen zijn beklijvend. Het zijn mentale portretten die raken van bij een eerste aanblik. De kinderfiguren of portetkopjes die ze uit albast kapt en vijlt laten dan ook weinigen onberoerd. Dit jaar is een selectie van haar werk, voornamelijk albast, te bewonderen in Australië en Nieuw-Zeeland. Te ver om zich van Europa te verplaatsen, maar wel een absolute aanrader voor wie *down under* woont. Onder de noemer *The Shadowside* toont ze de schaduwzijde van de mens. Sofie Muller verbeeldt wel vaker het existentiële thema van de getraumatiseerde en zoekende mens.

TEKST KOEN VAN DER SCHAEGHE

“De rode draad doorheen mijn werk is de zoektocht naar *‘la condition humaine’*. Ik probeer diepmenselijke vraagstukken weer te geven en de ziel ervan bloot te leggen. Ik creëer mentale en universele portretten waarin mensen zich kunnen en mogen herkennen”, steekt de Gentse van wal. Sophie is een esthete pur sang. Ze spreekt vanuit schoonheid. Altijd. Ook als ze over weemoedige dingen praat. Haar beelden zijn gehavend en onthullen hun schoonheid enkel aan wie openstaat voor de pracht en esthetiek van de mentale littekens die het leven ons nalaat.

DIEPMENSELIJK

Sofie Muller stamt uit een familie van antiquairs. Al vroeg raakte ze in de ban van de aquarellen van Marlène Dumas. Aan de Antwerpse Academie volgde ze schilderkunst en kreeg er les van onder meer Fred Bervoets. Hoewel ze vandaag opnieuw schildert, werd toch vooral het driedimensionale haar taal. Vanaf 2015 is albast het materiaal dat haar het meest bekoort. Met zachte hand grijpt ze

erop in. Sindsdien beitel, vijlt en raspt ze met steen. “Ik zoek naar het materiaal dat het meest aansluit bij het gevoel dat ik wil weergeven. Dat kan steen zijn, maar evenzeer iets anders. Het medium volgt het idee. “Ik heb een enorme voeling met de huid en het diepmenselijke. Van alle steensoorten is albast wellicht het medium dat door zijn transparantie en adering de menselijke huid het meest benadert.”

“De grilligheid van albast trekt me aan, hoe de natuur er als beeldhouwer op inwerkt met breuklijnen, kleuren en holtes. De materie wijst me de weg. Ik laat me leiden door de kwetsuren van de steen om menselijke letsels te duiden. Het zijn die oneffenheden die net dat menselijke effect weergeven. Albast toont karakter, door zijn nerven, subtiele kleurdiversiteit en transparantie.” Sofie geeft stenen die reeds een leven hebben gehad een extra leven. In andere creaties leert ze albast aan mineralen, marmer en travertijn. “Het is een medium dat ik gebruik om een bepaald gevoel in een beeld te stoppen. Daarbij wordt ook textiel en giethars gebruikt.”

SCHADUWKANT

Sofie's werk is sober, maar nooit somber. Het verdringen van onze duistere en donkere kant ervaart men ook op haar expo *The Shadowside*. Het is ook letterlijk een zwart-witte tentoonstelling met vooral zwarte en witte albast. De tentoonstelling focust op de dualiteit en frictie tussen lichaam en geest. Fundamenteel daarbij zijn Sofie's handsculpturen. Weinig ervaart ze zo intiem als handen. "Geen ander lichaamsdeel drukt zo krachtig aanraking en de noodzaak aan contact uit." We ontwaren veel verwijzingen naar de kunstgeschiedenis, die vol zit met handen. Hiermee wordt ook de vervlechting tussen heden en verleden getoond. Haar koppen liggen neer op de grond, staan gesteund of hangen aan muren waarmee ze deels lijken te versmelten.

Het oeuvre van Sofie Muller appelleert aan onze angsten en verlangens. Het staat bol van betekenis en confronteert ons met onze kwetsbaarheid. Haar gebogen, grijpende en soms onvolledige figuren lijken eerder tragisch en toch is er iets vreemds teder in haar onderzoek naar hun lichamelijke en psychische toestand. Het zijn die veelal kleine details 'in de marge' die gedrapeerd worden in overwegend sobere en sombere 'licht en schaduw'-effecten. Zowel in één personage als in dubbelpersonages. Zoals een moeder die nadrukkelijk haar kind overbeschermt. Die dualiteit komt vaak terug in haar werk. Haast versmachtend, de schaduwzijde van het menselijk bestaan. Maar esthetisch o zo mooi.

"VAN ALLE STEENSOORTEN IS ALBAST HET MEDIUM DAT DOOR ZIJN TRANSPARANTIE EN ADERING DE MENSELIJKE HUID HET MEEST BENADERT."

ROOK EN BLOED

Figuurlijk is niets bij Sofie Muller in steen gebeiteld. Ze is vooral bekend als beeldhouwster, maar ze werkt niet enkel driedimensionaal, ze schildert en tekent ook. In haar tekeningen op albast komen haar diverse expertises samen. Ze vindt nieuwe talen om haar emoties uit te drukken. Daarbij heeft ze een voorkeur voor materiaal dat een eigen leven leidt, zowel vast albast, stollend bloed als vluchtige rook. Net zoals albast op haar pad kwam, deden ook de bloed- en rooktekeningen dat. "Er zitten ook veel rookinterventies in *The Shadowside*. Rook en vuur zijn voor mij niet destructief, eerder helend. Het is symbolisch, mooi, maar rook heeft ook kracht als patine." Haar rooktekeningen maakt ze met een eigen ontwikkelde techniek. Als materiaal heeft men rook amper in de hand. "Ik ben iemand die erg intuïtief werkt. Ik volg mijn gevoel en ben weinig rationeel wat dat betreft."

© Fox Jensen Gallery

Het vroeg tijd om te experimenteren met bloed als materie. Maar net dat typeert haar. In alles wat ze doet, zowel met de beelden als de tekeningen, gaat Sofie zo diep mogelijk. "Ik wil het mensbeeld in haar essentie tonen: met menselijk materiaal. Bloed zit qua kleur erg dicht bij de menselijke huid. Het ziet er vlezig en rauw uit. Dat klopt gewoon, het is puur mens. Bovendien kan je het niet echt in een vorm duwen." Persoonlijker en intuïtiever wordt het niet. Sofie's beelden komen voort uit zelfreflectie en zetten daar ook toe aan.

Info: sofiemuller.be / geukensdevil.com / jensengallery.com

STUDEREN MET DE DENEN

Eind augustus vertrok Charlotte halsoverkop naar Denemarken. Toen ze hoorde dat ze onverwacht toch op Erasmus mocht vertrekken, pakte ze snel haar koffers en vertrok ze richting het onbekende. Een slaappleats had ze nog niet gevonden, maar dat deerde niet, Charlotte was er helemaal klaar voor.

TEKST JONAS HELLEBUYCK

“Ik heb me helemaal niet zo goed voorbereid voor ik naar Denemarken kwam. Omdat ik ervan overtuigd was dat ik mijn tweede jaar in Brussel opnieuw zou moeten doen, had ik zelfs niet alle nodige documenten in orde gebracht. Toen bleek dat ik toch mocht vertrekken, moest alles snel gebeuren.” Omdat het academiejaar in Denemarken al halverwege augustus begint, miste Charlotte al een paar weken les. “Op een bepaald moment kreeg ik zelfs een mail dat de universiteit mijn plaats aan een andere student zou geven als ik die vrijdag niet in de klas zou zijn. Dan heb ik snel een valies ingepakt en ben ik vertrokken.”

“De eerste nacht heb ik in een hotel geslapen, want mijn vaste accommodatie had ik nog niet kunnen regelen. Gelukkig kende ik op dat moment al iemand die ook in Aarhus studeerde. Die hielp mij een beetje mijn weg te vin-

den in de stad. Als je aan een buitenlands avontuur begint, hoop je natuurlijk dat je ergens terechtkomt waar je je meteen thuis voelt. Dat was bij mij wel wat moeilijker.”

Charlotte studeert in Denemarken in de stad Aarhus, een stad die heel wat internationale studenten huisvest. Denemarken was voor haar een logische keuze. “Al voor ik aan mijn studies begon, wist ik dat ik in dit land wilde studeren. Dat heb ik ook vanaf het begin aan iedereen gezegd. Ik had gehoord dat het onderwijs in Scandinavische landen verschilt met het onderwijs in België, en ook de opleiding die ik hier volg trok me ook enorm aan.”

“Ik merk een groot verschil met het onderwijs in België. De lessen worden hier veel meer in de praktijk toegepast. Ik heb nog geen week aan mijn bureau gezeten om theorie te studeren, maar moet in plaats daarvan wel meer tijd besteden aan projecten. Een ander verschil is dat je je wat meer op de lessen moet voorbereiden. Je krijgt je huiswerk niet na de les, maar voordien. In het begin vergat ik vaak om mijn voorbereiding te lezen, ik was dat niet gewoon.”

Ook naast de lessen is het leven in Denemarken soms wat anders dan in België. “Het valt me op hoeveel de mensen in Aarhus fietsen. Zelfs als het regent of vriest nemen de Denen veel liever de fiets dan de bus, terwijl we in België dan snel de auto zouden nemen. De eerste keer dat ik in een Deense winkel kwam, vond ik het ook verwarrend om met Deense kroon te betalen. Ik wist niet hoeveel alles waard was.”

Toch word je in het buitenland vaak net ietsje trotser op je eigen land. “Ik ben vooral de Belgische muziekindustrie gaan appreciëren. Dan heb ik het niet over Bazart of ander typische Vlaamse bands, maar over de grote internationale artiesten die uit ons land komen. Balthazar, Stromae, Lost Frequencies, ... Weinigen weten dat dat allemaal Belgische artiesten zijn. Daar word ik dan stiekem toch wat trotser van.”

Het volledige verhaal van Charlotte's Erasmuservaring is binnenkort te beluisteren in een nieuw seizoen van de Vlamingen in de Wereld podcast, waarin twee keer per maand een jongere vertelt over zijn of haar buitenlandervaring. Je vindt de podcast op Spotify, Apple Podcasts, SoundCloud en Google Podcasts.

Terug naar de basis

In dit tijdschrift brengen we u deze keer een dossier rond de Verenigde Staten. Het blijft een droomland voor Vlaamse emigranten, zeker nu we langzaam terug naar een wereld gaan waarin reisbeperkingen verminderen en we weer voorzichtig kunnen dromen van een verhuis naar het buitenland. *The land of the free* is al jarenlang de onofficiële slogan van het land. Onze vertegenwoordiger Marc Quintyn beschrijft vanuit Washington hoe dit lappendeken verscheiden maar op veel vlakken ook gelijk is.

TEKST ANNE CRUYT

Sinds de start van het nieuwe presidentschap worden heel wat immigratiebeperkingen die vorig president Donald Trump oplegde opnieuw teruggedraaid naar de oorspronkelijke staat. Trump vaardigde in 2020 een presidentieel decreet uit om “verdringing op de arbeidsmarkt” te voorkomen. Het verkrijgen van een *green card* werd onmogelijk voor heel wat specifieke groepen, zoals bijvoorbeeld familieleden van bestaande *green card holders* maar ook arbeidsmigranten die door Amerikaanse bedrijven aangehouden werden (waaronder een heel aantal Vlamingen). Gegeven goedkeuringen voor een arbeidsvisum werden plots op pauze gezet en hadden een impact op heel wat families die op het punt stonden naar de Verenigde Staten te verhuizen.

Hetzelfde gold voor de *DV Lottery*, in de volksmond *green card lottery* genoemd, die voor het eerst in 25 jaar werd stilgelegd. Om de migrantenpopulatie diverser te maken, organiseerde de Amerikaanse overheid in 1995 voor het eerst een loting waarbij het permanente verblijfsvergunningen weggeeft. Landen waaruit sowieso al veel migranten naar de Verenigde Staten komen, kunnen hieraan niet deelnemen. Op die manier hebben landen van waaruit de Verenigde Staten proportioneel weinig migranten ontvangt

meer kans en wordt het totale publiek diverser en representatiever op wereldschaal.

Het afschaffen van de *DV Lottery* betekende ook voor ons land slecht nieuws, want ongeveer 100 Belgen vertrekken jaarlijks naar de Verenigde Staten nadat ze de loting winnen. Maar, ook deze maatregel werd aan het begin van Biden's eerste legislatuur opnieuw opgeheven.

Biden noemt het beleid van Trump “schadelijk voor het Amerikaanse bedrijfsleven en gezinshereniging”. Sinds de afschaffing van dat beleid draait de Amerikaanse immigratiedienst overuren om de opgestapelde berg van geopende dossiers weg te werken. Dat is een werk dat mogelijks jaren kan duren, want de Amerikaanse overheid verstrekt onder normale omstandigheden zo'n miljoen *green cards* per jaar.

Het is een nieuwe start voor “*the land of the free*”, toch nog steeds een droombestemming voor velen. Laat ons hopen dat met een doorgedreven vaccinatiecampagne de pandemie binnenkort écht uit onze gedachten kan verdwijnen en we weer kunnen gaan dromen van emigreren.

De “Verscheiden” Staten van Amerika (Deel 1)

Als emigratiebestemming voor Belgen blijven de Verenigde Staten van Amerika erg in trek. Tijdens de voorbije 10 jaar zijn er zo’n 6.300 Belgen, of 5 procent van alle vertrekkers, naar de VS gereisd. Studenten, onderzoekers, kunstenaars of avontuurlijke ondernemers, allen willen proeven van “The American Dream” die vereenzelvd wordt met idealen als vrijheid en economische opportuniteiten.

TEKST MARC QUINTYN (VIW-VERTEGENWOORDIGER IN WASHINGTON DC)

Die blijvende aantrekkingskracht van de VS wordt ongetwijfeld ook aangewakkerd door de perceptie dat de culturele, sociale en politieke waarden en normen in de VS dicht bij de onze liggen, hetgeen het “thuisgevoel” vergemakkelijkt. Toen mijn gezin en ik in 1989 de beslissing namen om naar de VS te vertrekken—ik had een aanbod gekregen om bij het Internationaal Monetair Fonds (IMF) in Washington DC te gaan werken — was dit trouwens ook één van de overwegingen: aanpassing aan het leven in de VS (vooral ook met kleinere kinderen) zou wellicht veel gemakkelijker zijn dan bijvoorbeeld een verhuis naar Azië of Afrika. Bovendien spreekt men in het hele land dezelfde taal (Engels — of zo dachten we toch), en het feit dat taal en cultuur nauw samenhangen, versterkt het beeld van de VS als een culturele monoliet en het vooruitzicht van een vlotte aanpassing eraan.

Dat imago van een monoliet wordt dadelijk aangereikt bij een eerste verkenning van de VS: de toerist reist van staat naar staat, van stad naar stad, en waar je ook komt, één van de opvallendste beelden zijn de indrukwekkende *shopping malls* waar je steevast McDonalds, Wendy’s, Target en vele andere commerciële zaken mooi naast elkaar ziet. Aan de hand van dat beeld kan je niet weten waar je bent in de VS! En dat is net een typerend beeld van de VS dat ons ook vertrouwd lijkt van films en feuilletons. Ga je een supermarkt binnen dan vind je boter, melk, waspoeder en vele andere producten van net hetzelfde merk dat je in verre andere staten ook zal aantreffen. Die ervaringen versterken voor de nieuwkomer het idee van een soort aan saaiheid grenzende uniformiteit in de VS, in tegenstelling tot bijvoorbeeld Europa.

Doe je als bezoeker echter de moeite om een beetje meer te exploreren, dan begin je meer en meer verschillen te zien. Je reist van Philadelphia in Pennsylvania 100 km westwaarts en je komt in *Amish County* terecht. Een verzameling van landelijke dorpjes, waar de klok een goede 300 jaar teruggedraaid wordt: de (hoofdzakelijk) land-

bouwbevolking stamt af van de Amish (nauw verwant met Mennonieten), die uit Zwitserland en zuid-Duitsland in de jaren 1700 richting VS wegtrokken, waar ze geen uitsluiting of vervolging moesten vrezen en dus trouw konden blijven aan de letter en geest van hun religie. Ze gebruiken nog steeds geen elektriciteit, rijden niet met auto’s maar met paard en koets en de kinderen gaan naar eigen scholen met een eigen programma. Doorheen de jaren zijn ze vanuit Pennsylvania naar het westen uitgewaaierd.

Reis je verder naar West Virginia, dan stel je vast dat je daar op zondagvoormiddag nergens alcohol kan kopen. In andere staten kan je dan weer geen alcoholische dranken vinden in de supermarkt, maar moet je in een gespecialiseerde winkel zijn, vaak uitgebaat door de overheid. In andere staten moet je enkel voor sterke likeuren in zo’n overheidswinkel zijn en kan je in de gewone supermarkt terecht voor bier en wijn. Ook dit lijkt een contradictorisch beeld in een land waar de vrijheid hoog in het vaandel wordt gedragen en de inmenging van de overheid argwanend wordt bekeken. Op doorreis in de VS kan je plots ook aanbellen in een dry county waar je helemaal geen alcohol kan kopen (je mag het er wel consumeren). De VS telt er zo nog steeds iets meer dan 80, verspreid over 9 staten. Vele van deze blijvende verschillen gaan terug naar diepgewortelde religieuze bepalingen.

Ga je nog verder zoeken, dan zie je bijvoorbeeld dat verschillende staten het gebruik van bepaalde drugs totaal of ten dele gelegaliseerd hebben, terwijl andere strenge straffen uitvaardigen. Wapenbezit en wapendracht is nog een voorbeeld. Ik herinner me nog steeds de rilling die over mij heen ging toen ik in Montana in een sportwinkel plots voor de sectie wapens en gevechtskledij stond. Een erg ongewoon beeld voor een Europeaan. Toen ik later diezelfde dag in de straten van Kalispell (Montana) met de familie rondliep en een man tegenkwam die zijn wapen duidelijk zichtbaar droeg, kreeg ik opnieuw kippenvel.

In Washington DC waar ik werkte, is wapendracht in het openbaar verboden, en in mijn thuisstaat Virginia mag het dan weer wel, maar niet zichtbaar. Zo stapelen de verschillen van staat tot staat zich alsmaar op. Want als je nog dieper gaat graven in die verscheidenheid van de VS, dan kom je terecht bij thema's als abortus, LGBT-rechten en doodstraf, en dan zie je ook daar grote verschillen in visie opduiken.

Die ervaringen, die straatbeelden, herinneren me aan de conversaties die ik nu en dan wel eens gehad heb. Als ik vertel dat ik in Washington DC werk en er dichtbij woon, krijg ik vaak te horen "Oh maar jij woont in een "bubbel". Jij woont niet in het echte Amerika." Ik ben me dan ook meer en meer beginnen afvragen wat dat "echte" Amerika dan eigenlijk wel is. Is dit het rurale Amerika met zijn pick-up trucks en wapendragende mensen? Zijn het de grootsteden zoals New York, San Francisco of Chicago? Is het Los Angeles met de glitter van Hollywood, of is het Las Vegas vol casino's, de delen van de VS die je overwegend in films te zien krijgt? Stilaan brengt je ontdekkingsstocht naar de ziel van de VS je bij de conclusie dat de VS dit allemaal is en nog veel meer. De "Verenigde" Staten van Amerika zijn een sociaal en cultureel lappendeken van wereldsteden, kleinere stedelijke centra en vele landelijke gebieden en dorpjes, midden een prachtige en heel verscheiden natuur.

Dat er verscheidenheid van waarden bestaat in een uitgestrekt land als de VS, hoeft niet te verbazen. De oppervlakte van het land is vergelijkbaar met die van Europa, en tussen Belgen en Grieken zijn er toch ook heel wat culturele verschillen. In Europa zijn die verschillen terug te voeren tot een mengeling van onze eeuwenoude geschiedenis,

cultuur en tradities, die doorspekt, gevormd en vervormd zijn door veroveringen, godsdienst- en andere oorlogen, grenssluitingen of eeuwenoude isolatie. Maar waar komt die verscheidenheid in de VS, een continent dat per slot van rekening nog maar een recente geschiedenis heeft, vandaan? Laat ons dat eens verder bekijken om de VS beter te begrijpen.'

CULTURELE LAPPENDEKEN

We weten allemaal dat de VS zoals we die nu kennen zijn opgebouwd door migranten van overal ter wereld (maar in de eerste eeuwen na zijn "ontdekking" in de eerste plaats vanuit Europa). Doorheen de voorbije vier eeuwen werden mensen van her en der aangezogen door "The American Dream": een nieuw leven opbouwen in vrijheid! Uiteraard is er ook de hele slavengemeenschap die naar de VS gedwongen werd. Terwijl zij zelf tijdens de slavernij niet konden bijdragen tot de maatschappelijk waarden, zijn hun nazaten na het eind van de slavernij uiteraard wel begonnen opkomen voor hun rechten, hetgeen het maatschappelijk debat in de VS nog meer op scherp heeft gezet.

Om de huidige verscheidenheid beter te begrijpen, is het cruciaal om de achtergrond van die migranten te begrijpen. Die verklaart op zijn beurt hun levensdoelen, die generaties later nog steeds duidelijk nazinderen in de huidige Amerikaanse mentaliteit. Het overgrote deel van deze mensen zijn hun thuislanden ontvlucht omwille van religieuze of politieke onderdrukking of vervolging, hongersnood of slechte economische omstandigheden. Die groepen mensen, waar ze ook vandaan kwamen, hadden twee doelen voor ogen.

Ten eerste wilden ze een nieuw en beter leven opbouwen in het land van de oneindige mogelijkheden (“*the sky is the limit*”). Na wat hen overkomen was in hun thuisland, hoopten ze zich hier te kunnen bewijzen. In dat streven was vrijheid een belangrijke te koesteren waarde, die ze in hun land van herkomst net niet hadden.

Ten tweede wilden ze ook zoveel mogelijk hun eigen cultuur, tradities en religie verder uitbouwen. Dat werd mogelijk gemaakt door spontane gemeenschappen te vormen. Nieuwe golven van migranten werden aangezogen door succesverhalen van vorige golven, en nieuwe migranten trokken naar regio's waar al mensen woonden uit hun streek van afkomst. Zo werd Amerika stilaan een smeltkroes van mensen van allerlei afkomst, en het samenklitten in bepaalde streken hielp het culturele lappendeken geleidelijk aan opbouwen. Vele namen van dorpen in de VS verwijzen nu nog naar de afkomst van deze groepen mensen. Onze landgenoten bijvoorbeeld hebben een Charleroi gesticht in Pennsylvania. Namur, Brussels en Luxemburg liggen in Wisconsin op 4 km van elkaar. Wat Ghent en Antwerp betreft hebben we zelfs keuze. Er is een Ghent gevestigd in Kentucky, West Virginia en New York. Ghent in New York ligt zo een 370 km van Antwerp in diezelfde staat. Bovendien is er ook nog een Antwerp in Michigan en Ohio.

TWEE BELANGRIJKE ONTWIKKELINGEN

Om de ziel van de VS te doorgronden is het belangrijk om te begrijpen dat deze twee grote streefdoelen twee krachten of ontwikkelingen in gang gezet hebben. Enerzijds is er in de VS een grote eensgezindheid gegroeid over een aantal waarden, anderzijds verklaren ze de verscheidenheid binnen de VS. Deze twee ontwikkelingen hebben iets contradictorisch in zich. Voor het voortbestaan van de VS moeten ze elkaar in evenwicht houden, maar de geschiedenis leert ons ook dat de balans niet steeds in evenwicht is, wat tot spanningen kan leiden.

DE EENSGEZINDHEID DIE DE VS SAMENHOUDT

Gegeven de motieven die migranten naar de VS gedreven of gelokt hebben, vallen er in de Amerikaanse maatschappij dadelijk een aantal aspecten op waar praktisch iedereen het over eens is:

- Het **primaat van het economische**. Mensen zijn naar de VS gekomen om zich te bewijzen, om een nieuw leven op te bouwen. Vandaar dat er vooreerst in economische termen gedacht wordt: hoe kan ik me in de maatschappij opwerken? Er zijn honderden voorbeelden van grote en kleine succesverhalen, maar eigenlijk is het hele Amerikaanse leven ervan doorspekt. De coronacrisis gaf daar opnieuw een voorbeeld van: nergens anders ter wereld werden lockdowns zoveel beperkt of uitgesteld van bij aanvang, om ervoor te zorgen dat de economie kon blijven draaien. Het verklaart ook de sterke competitieve ingesteldheid van de Amerikanen in het economische leven.
- Verder is er de uitgesproken drang naar **individuele vrijheid** die voortspruit uit de “onvrijheid” waar de meeste migranten mee te maken hadden in een vorig leven. Dit is een drang die met de paplepel van generatie op generatie meegegeven wordt. Er zijn genoeg voorbeelden om dit te illustreren: kijk naar het debat over vrije wapendracht, en ook het recente debat over het verplicht dragen van mondmaskers is een voorbeeld. “De overheid gaat ons geen verplichtingen opleggen. Wij zijn vrij te doen wat we willen.”
- Samenhangend met de drang naar vrijheid is er ook een **wantrouwen tegenover de overheid**. Een te bemoeizuchtige overheid wordt door het merendeel der Amerikanen niet geduld of argwanend bekeken.
- Een heel diep **patriotisme** is eveneens een sterke uiting van eensgezindheid in het land van de oneindige mogelijkheden. Geen belangrijke speech kan gegeven worden zonder dat er een paar keer “*this great country*” in weerklinkt. Patriotisme gaat gepaard met zich geregeld eens op de schouder kloppen. Grote en kleine sport- en andere evenementen, waar ook in het land, worden steevast ingeluid door de “*Star-spangled banner*,” de nationale hymne, zonder dat dit door een of andere overheid wordt opgedragen. “*I pledge allegiance to the Flag*” weerklinkt in elke school bij aanvang van de lesdag en wordt door de studenten ijverig meegezegd.

Voor de potentiële migrant naar de VS is het belangrijk te beseffen dat deze principes die de essentie van de “*American Dream*” uitmaken, ook een aantal andere kenmerken hebben meegebracht, waarmee rekening gehouden moet worden bij een verhuis. Het hoog in het vaandel dragen van individuele vrijheid met de ermee gepaard gaande afkeer van overheidsinmenging zorgt ervoor dat sociale vangnetten weinig ontwikkeld zijn: werkloosheidsvergoedingen zijn gering, ziekteverzekering hangt af van persoonlijk initiatief en is daardoor duur en ook het pensioensysteem is gebaseerd op individueel initiatief. Als je niet genoeg verdient, kan je geen pensioen opbouwen. Migrant die naar de VS gezonden worden door hun bedrijf hebben met deze scherpe kanten van het economische leven vaak minder te maken (omdat hun bedrijf vaak bijspringt), maar kunnen wel nog geconfronteerd worden met andere gevolgen van deze maatschappelijke keuzes, zoals dure gezondheidszorg en duur onderwijs. Wil je ten avontuur gaan als zelfstandige, dan moet je best financieel goed gewapend zijn.

In elk geval is het zo dat de breed gedragen eensgezindheid over deze vier principes de lijm is die de burgers van de VS samenhoudt in het federale geheel dat het land vormt. Het is de lijm die zich tot op heden steeds stevig genoeg heeft getoond op momenten dat er zich scheuren vertonen in het maatschappelijke weefsel van de VS, die gevoed worden door de verscheidenheid. Over die verscheidenheid hebben we het in het tweede deel van dit artikel, dat volgende editie verschijnt.

Benieuwd naar het vervolg?

Deel 2 van dit artikel vind je alvast op onze website viw.be.

Kunsthistorica en museumcurator

De Edegemse Laura De Becker (35) studeerde kunstgeschiedenis. Sinds 2015 werkt ze als curator Afrikaanse kunst, en nu ook als hoofdcurator, in het University of Michigan Museum of Art (UMMA) in de Amerikaanse universiteitsstad Ann Arbor. Daar wordt in het zog van de Black Lives Matter beweging de galerij met Afrikaanse kunst in oppervlakte verdubbeld. Later dit jaar opent De Becker "Wish You Were Here" een tentoonstelling rond de teruggave van Afrikaanse kunstwerken.

TEKST EN BEELD: TRUI MOERKERKE

Ik heb mijn liefde voor kunst ontdekt in het zesde leerjaar. Een boeiende lerares nam de hele klas mee naar een tentoonstelling in Oostende met werk van de Belgische groten: Delvaux, Spilliaert, Permeke, Magritte en Ensor. Nu zou ik denken: alleen maar mannen, serieus? (lacht). Daarnaast reisden we met het gezin elke zomer naar musea in Europa. Destijds zeurden we vaak dat we liever op de Gameboy speelden dan het Louvre of het Uffizi bezoeken, maar ook van die reizen met onze mobilhome is duidelijk iets blijven plakken.

Al je spullen op één plek hebben, is een luxe. Sinds ik op mijn twintigste in Engeland verder ging studeren, heb ik immers niet meer vast in België gewoond: van Londen ging het naar Rwanda en Zuid-Afrika, en nadien trok ik naar Michigan. Daardoor heb ik nu pas voor de eerste keer in mijn nomadisch bestaan bijvoorbeeld mijn hele platencollectie bij de hand.

In mijn studies kwamen mijn interesses voor kunst en Afrika samen. Ik heb twee adoptiezussen uit Burundi en wanneer zij in Anwerpen naar

de Afrikaanse kapper gingen, dan mocht ik mee. Ik vond het allemaal boeiend. Thuis lazen we boeken van Afrikaanse auteurs en gingen we naar concerten van Youssou N'Dour. Mijn mama, een geweldige kok, heeft ons via haar keuken ook de hele wereld leren kennen.

Het is een heel Westers idee om alles in een afgelijnd hokje te plaatsen. Als je Afrikaanse kunst studeert, leer je: dit is Chokwe, dit is Luba – vaak geografische labels die door de kolonisten bedacht werden. Maar die culturen waren veel fluider en beïnvloedden elkaar. De globalisering vandaag maakt alles nog ingewikkelder. Is iemand van Nigeriaanse origine die geboren en getogen is in Londen een Afrikaanse kunstenaar? Ik begrijp goed dat hedendaagse kunstenaars gefrustreerd zijn dat het altijd eerst gaat over het feit dat ze Afrikaans zijn, en pas daarna over hun werk. Je kunt niet sympathiseren met Black Lives Matter als je museum vol gestolen kunst staat. Het debat rond de teruggave van koloniale kunst wordt al sinds de dekolonisatie gevoerd en komt steeds terug net omdat het probleem niet opgelost is. Een ander probleem is dat de kunstgeschiedenis vaak wit en elitair is. Wij zullen op korte termijn meer geld en middelen stoppen in het diversifiëren van onze tentoonstellingen, maar dat is niet genoeg. Waar het op aankomt, is dat je ook een veel diverser personeelsbestand creëert en dat vergt tijd.

Onze maatschappij staat voor een zware taak want de problemen zijn structureel. De uitdagingen zijn zo groot dat veel mensen en organisaties bevroren. Kop in kas en stilletjes hopen dat het overwaait en daarna

'gewoon' verder doen. En dan wordt om de zoveel tijd een zwarte man door de politie neergeschoten. Ik ga niet mee in de angst dat de Westerse musea zullen leeglopen. Belangrijke werken, gestolen cultureel erfgoed, zullen teruggestuurd worden, maar veel kunstobjecten die voor de export gemaakt zijn, zullen hier blijven. Dat zal diepgaand onderzoek vergen, maar vooral samenwerking met musea in de landen van herkomst. Zo werken we nauw samen met musea in Afrika voor onze najaarsexpo, waarin we kunstwerken uit onze Afrikaanse collectie bestuderen. Samen zullen we aanbevelingen schrijven rond de vraag of een werk al dan niet teruggegeven moet worden.

Mijn favoriete steden in de wereld zijn Londen en Johannesburg, maar ooit keer ik naar België terug. Toegegeven, ik zeg dat al meer dan 10 jaar, maar ik ben net tante geworden en dan voel je dat je je familie mist. Door Covid heb ik mijn nieuwe nichtje nog niet kunnen ontmoeten. Ik hoop dat ik in de zomer naar België kan reizen en dan ook een voorraad Belgisch eten kan inslaan. (lacht)

Behalve familie en vrienden, mis ik hier vooral goed openbaar vervoer. Wat ik in de Midwest dan weer geweldig vind, zijn de dramatische seizoenen. Ik vind het ook fijn dat onbekenden je hier op straat of in een winkel soms zomaar een compliment geven. *Hey, love your shoes! Cute jacket!* Dat is zeer Amerikaans.

Meer info: umma.umich.edu

Dit artikel verscheen eerder in Knack Weekend

Diplomaat bij de Verenigde Naties

Een tienerfascinatie met het idee van de wereldgemeenschap die de Verenigde Naties is en het toeval; dat bracht Jan De Preter naar New York. Vandaag is de diplomaat verbonden aan het pensioenfonds van de organisatie en voedt hij samen met zijn echtgenote twee kinderen op in Brooklyn. "New York City, een harde stad? Ik weet niet of dat waar is."

TEKST MATTHIEU VAN STEENKISTE

"Het leven is een aaneenschakeling van toevalligheden", glimlacht Jan De Preter. "Als men in 2009 op de Belgische missie aan de Verenigde Naties niet iemand zocht die al wat ervaring met de organisatie had, dan was mijn leven misschien anders gelopen. Maar ik had als diplomaat al meegedraaid aan het Europese hoofdkwartier van de VN-instellingen in Genève, en dus belandde ik in New York. Je moet soms wat geluk hebben."

Geluk, en misschien ook ergens een doel, zelfs al heet dat niet zo. "Ik had nooit het plan om diplomaat te worden, maar internationale politiek lag altijd in het vizier. Dus volgde ik na mijn studies Geschiedenis in Leuven een aanvullende opleiding Internationale Betrekkingen. Zo belandde ik bij één van mijn eerste jobs op de FOD Sociale Zaken, waar ik mee internationale dossiers opvolgde. Toen heb ik besloten om mee te doen aan het diplomatiek examen.

Twee jaar lang draaide ik als stagiair mee op verschillende diensten. Ik verbleef onder meer een half jaar in Marokko en uiteindelijk werd ik in 2005 naar Genève gedetacheerd." Als het een eerste kennismaking was met de VN, dan één die een thuiskomen moet zijn geweest, want De Preter had altijd al een boontje voor de organisatie. "Ik had als kind al veel interesse in de internationale politiek en op dat vlak waren de jaren negentig erg boeiend, met charismatische figuren als voormalig secretaris-generaal Kofi Annan en Amerikaans president Bill Clinton."

De wereld van de diplomatie blijft voor buitenstaanders omgeven met een zweem van mysterie. Daar heeft De Preter's leven niets mee te maken helaas. "Dat beeld is gevormd door spionagefilms. Voor dat soort glamour is er echter geen tijd meer. Je hebt die klassieke cartoon 'wat mijn ouders denken dat ik doe, wat mijn vrienden den-

ken dat ik doe, wat ik eigenlijk echt doe' die ook aan de VN-diplomatie is aangepast. Wel, bij wat wij doen komen geen blauwe helmen kijken, maar wel stapels papier. Vandaag zijn we allemaal meer gespecialiseerd en is het een meer technocratische job geworden, waarvoor je meer moderne vaardigheden moet hebben. Denk maar aan de uitdagingen rond klimaatverandering of cyberveiligheid. Erg technische dossiers. De wereld verandert razendsnel, maar het basisgegeven blijft echter hetzelfde: mensen die hun land vertegenwoordigen met elkaar doen praten. Het interculturele aspect en het gebruik van taal is daarbij zeer belangrijk."

GECHIPOTEER

En dus: New York, sinds 2009. Het hol van de leeuw, het kloppend hart van de wereldgemeenschap. De Preter werd ingeschakeld als Belgisch vertegenwoordiger bij de budgetbesprekingen van de organisatie. Voer voor heel wat discussie en onderhandelingen, vertelt hij. "Bij een vredesmissie bijvoorbeeld zijn het immers niet de landen die troepen sturen, die daarvoor betalen. Dat geld komt meestal uit de VS of Europa en dat vraagt dus wel wat geven en nemen voor iedereen het eens wordt."

"In 2015, na twee jaar terug in België, ben ik overgestapt naar het Europees niveau en werd ik deel van de Europese vertegenwoordiging bij de VN, alweer verantwoordelijk voor budgetonderhandelingen: eerst met alle lidstaten één Europese positie bepalen – dat vroeg al heel wat gechipoteer – daarna dat standpunt verdedigen in de algemene vergadering en onderhandelingen met de Verenigde Staten, Rusland, China en ga zo maar door."

"Het was een boeiende tijd. Toen ik aankwam was Ban Ki Moon nog Secretaris-Generaal van de VN en Obama president van de VS. Twee jaar later zag alles er anders uit. Vanaf toen is er veel tijd in geslopen om te zorgen dat de VS toch nog deel bleef uitmaken van de VN en het hele diplomatieke gebeuren. Ook in het budgetcomité zag je de geopolitieke verschuivingen. De VS weigerde nog te betalen, of wilde veel minder bijdragen, de EU werd een sterkere speler maar blijft op zoek naar haar soortelijk gewicht, terwijl haar individuele lidstaten zoals Frankrijk en Duitsland internationaal aan belang verliezen en dus baat hebben bij Europese samenwerking. Tegelijk kwam China opzichtig opzetten. Waar ze vroeger mee de positie van de ontwikkelingslanden vertolken, stellen ze zich als tweede grootste bijdrager aan de organisatie nu heel dominant op. Want zo werkt het wel, zie je in het VN-budgetcomité heel duidelijk: wie betaalt, verwacht iets in ruil: invloed op het beleid."

PLANTREKKERIJ

"New York is verslavend", zegt de diplomaat. "Het is geen gemakkelijke stad, maar er hangt dankzij de grote verscheidenheid aan mensen een enorme energie. Hoe iedereen er mag leven op zijn eigen manier, zonder dat die in vraag wordt gesteld, vind ik heel erg aantrekkelijk. Het leven is er duur, dus zonder job hou je je er niet

lang staande. En toch doen Amerikanen het. Ze nemen de moeilijke periodes er wel even bij, blijven hun appartement huren tot ze nieuw werk hebben, desnoods leven ze even op hun kredietkaart tot het weer goed komt."

Het doet denken aan wat komiek Denis Leary ooit zei: *'live in Los Angeles once, but leave before it makes you soft, live in New York City once, but leave before it makes you hard'*. De Preter lacht. "Aan dat citaat heb ik al vaak gedacht, maar ik weet niet of het waar is. Eigenlijk vind ik de mensen hier over het algemeen heel erg beleefd en bedachtzaam in het samenleven. Dat moet ook, want er leven hier zoveel verschillende mensen dat het anders chaos zou zijn. Je ziet het ook aan de omgang met het coronavirus. Geen mondkapjes dragen als je onder mensen bent, is not done. Daarentegen zie je wel dat het bij de distributie van de vaccins wel erg hands-on is. *'Shots in the arm and money in the pockets'*, zoals President Biden zelf zei. Vaccinatiecentra draaien letterlijk 24/7. En zij die voorwringen door onderliggende aandoeningen te veinzen: dat hoort erbij. Een soort plantrekkerij."

New York werd zwaar getroffen tijdens het begin van de pandemie. De Preter zat op de eerste rij. "Wij wonen vrij dicht bij een ziekenhuis, zo hoorden we de voortdurende sirenes van de af-en-aanrijdende ambulances. Verder was het overigens doodstil op straat; niemand kwam buiten. We wisten nog niet veel over de overdraagbaarheid van het virus en dus zag je mensen obsessief deurklinken schoonmaken of de metro mijden. Dat is nu voorbij, maar tot in mei-juni was het heel erg. Na de moord op George Floyd barstte vervolgens ook in New York protest uit en kregen we twee weken lang een avondklok. Daarna is het allemaal wat rustiger geworden en zie je zelfs hoe het vaccineren al bij al erg efficiënt verloopt, al was het maar dankzij de macht van het geld. Een steunpakket van 1,9 triljoen, een regering die farmabedrijven met de koppen tegen elkaar sloeg, dat helpt om het vlot te laten verlopen. Ook dat vind ik fascinerend. Ik volg de Amerikaanse politiek met veel interesse, zelfs al blijf ik een buitenstaander." Voelt hij zich na al die jaren niet al een beetje Amerikaans? "Zeker niet", klinkt het beslist. "Ik werk uiteindelijk in een internationale omgeving, dus mijn contacten zijn ook navenant. Ik voel mezelf vooral medewerker van de VN. Misschien maakt dat me eerder een expat dan een immigrant, ja. We zijn hier ook met een specifiek VN-visum, dus wij hebben geen gedoe met Green Cards. Wat ook wel wil zeggen dat van zodra mijn contract afgelopen is, wij eventueel verhuizen. Op dat vlak blijft het wel een tijdelijk gegeven. Want zeg nooit nooit, maar ik denk wel dat we onszelf nog ergens anders zien eindigen: België, of een andere standplaats als diplomaat voor de VN of voor België. Dit is nu een goede oplossing, Griet heeft hier na even zoeken nu ook een goeie job, dus het zou stom zijn geweest als ik afgelopen zomer had moeten terugkeren. Maar ik sluit niet uit dat we nog andere richtingen uitslaan. Dat is wel het voordeel aan ons diplomatenstatuut; er is altijd wel een plek waar je kunt landen, je bent niet gebonden aan één plaats."

Catalina Daniëls

Gids voor Vlaamse scale-ups

Ondernemen in de Verenigde Staten kan een mijnenveld lijken, maar voor Catalina Daniëls liggen er vooral gigantische opportuniteiten. Als 'venture partner' en 'business angel' is ze goed thuis in het ondernemersmilieu van New York. We spreken met haar over het ideale acceleratietraject voor bedrijven met mondiale ambitie. En we doorprikken meteen een ballonnetje. Want neen, zonder voet aan grond in de Verenigde Staten ben je geen mondiale speler.

TEKST KOEN VAN DER SCHAEGHE

NYC ALS MAGNEET

"Vlaamse ondernemers zijn eerder voorzichtig. Bij heel wat Belgische bedrijven krijg ik het gevoel dat ze eigenlijk in New York zouden moeten zitten. En dat ze daar bovendien meer dan goed genoeg voor zijn", steekt Catalina Daniëls van wal. De uitgeweken Antwerpse richt zich op startups en scale-ups. Dit zijn bedrijven die de opstartfase ontgroeid zijn en hun zakenmodel wensen 'op te schalen'. Vaak is hier vers kapitaal voor nodig. En dat vinden ze bij zogenaamde 'business angels' of durfkapitaalverstrekkers. Voor heel wat scale-ups ligt het walhalla in de Verenigde Staten. En bij die sprong over de grote plas kunnen ze wel wat begeleiding gebruiken.

Wat trekt u aan in New York?

Zestien was ik toen ik met mijn ouders de stad voor het eerst bezocht. En ik was enorm onder de indruk. Later had ik het geluk twee jaar te kunnen studeren aan de Harvard Business School. Een stage was deel van de opleiding. Waar mijn medestudenten eerder strategisch keken naar bepaalde bedrijven, was mijn eerste criterium New York City als locatie. Dus ging ik het lijstje af van bedrijven met een hoofdkwartier in New York. Ik belandde bij American Express en beleefde er een fantastische zomer. Toen werd ik echt verliefd op de stad. Gedurende mijn loopbaan bij McKinsey kwam ik wel vaker in de Verenigde Staten en was het steevast een feest om even in New York halt te houden.

Pland je ooit een verhuizing?

Niet echt. De bal ging aan het rollen toen mijn partner zo'n zes jaar geleden het aanbod kreeg om er voor een langere termijn te werken. Toen stelde zich uiteraard de vraag wat ik zou doen. Na een nacht slapen greep ik deze unieke kans. Het is een meeslepende stad met onbeperkte mogelijkheden. Noem het en het is er. Je moet er wel kunnen overleven. Want het is ook een dure stad. New York gedurende twee of drie dagen professioneel bezoeken is leuk, maar echte verschillen in cultuur en zakendoen ervaar je pas als je er woont en werkt, niet als je binnen- en buitenvliegt.

Hoe verliep jouw eerste jaar?

Ik nam de tijd om mijn eerste stappen in het Amerikaanse tech ecosysteem te zetten. In die periode had ik veel aan mijn netwerk van de Harvard Business School. Dat eerste jaar zag ik driehonderd bedrijven, waarvan geen enkel Europees, laat staat Belgisch bedrijf. Waarom zag ik ze niet, al die fantastische Belgische bedrijven? Ik sprak hen erover aan. In plaats van die volgende markt in Europa te veroveren stelde ik hen voor om de stap naar de Verenigde Staten te wagen.

GROTE OGEN

Elkeen met businessplannen in de Verenigde Staten, zou Catalina's contactgegevens moeten hebben. Zij is de ideale persoon om de do's en don'ts te bespreken, valkuilen te omzeilen en begeestering over te brengen. "Ook ik trok grote ogen in de innovatiehub die NYC is en geleidelijk begon ik meer en meer startups te begeleiden bij hun eerste stappen in de VS." Catalina werd de architect van de Flanders New York Accelerator, die intussen opging in de Entrepreneurs Roundtable Accelerator (ERA), een investeringsfonds dat sinds zijn lancering al honderden startups begeleidde.

Wat onthoud je uit die tijd?

In 2016 had New York reeds een fantastisch tech ecosysteem. Ik herinner mij de gedrevenheid op mijn eerste business angel meetings. Daarbij viel het op hoe bescheiden Vlamingen hun pitches houden. De omvang en de snelheid van het investeren waren groot. Ik zag opportuniteiten die wij amper kennen in België. Tegelijkertijd stelde ik vast dat de inhoud de visie er vaker achternaholde. Amerikanen verkopen toekomstverhalen, die niet altijd even goed ontwikkeld zijn. Ik merkte al gauw dat heel wat Europese en Belgische bedrijven eenzelfde niveau te bieden hebben.

Wat houdt ons Belgen tegen?

Het cultuurverschil en de schrik voor de Amerikaanse technologiesector. En net daar liggen de troeven van een accelerator, als dé structuur en omkadering die ontwikkeling op de Amerikaanse markt mogelijk maakt. *Flanders Investment and Trade* had hier onmiddellijk oren naar, alsook de toenmalige Minister voor Innovatie en Imec. We maakten een deal met Entrepreneurs Roundtable Accelerator, één van de top acceleratoren ter wereld. Met deze impuls voor Vlaamse bedrijven wilden we de slaagkansen van hun Amerikaans traject versnellen en vergroten. Zo startten we.

Een accelerator doet wat de naam zegt, met name versnellen?

Exact. De snelheid en ambitie die een groeitraject eigen zijn, maken het verschil. Wat geboden wordt is net die expertise om tijd en geld te besparen, waarbij tijd ook geld is. De grote troef is dat je veel sneller begrijpt hoe je de Verenigde Staten moet aanpakken. Een goede accelerator helpt je ook aan een netwerk. Bedrijven die ik begeleidde bij hun acceleratie zochten vooral commerciële expansie. Anderen willen ook kapitaal ophalen bij Amerikaanse

"DE SNELHEID EN AMBITIE DIE EEN GROEITRAJECT EIGEN ZIJN, MAKEN HET VERSCHIL."

investeerdere. Weet je je businessmodel te modeleren aan de Amerikaanse markt, schiet je al een heel eind op. Kan je daarenboven de kiem van een netwerk leggen, dan ben je helemaal vertrokken.

BESCHEIDENHEID

Om misverstanden te vermijden benadrukt Catalina dat Belgische bedrijven vooral Belgisch moeten blijven, maar dat ze zich sneller moeten ontwikkelen in de VS. "Te vaak probeert men eerst de Europese markt te veroveren, terwijl de kansen en opportuniteiten in de VS veel groter zijn. Het ligt in onze aard en vaak is het onze sterkte, maar naar mijn mening zijn we te voorzichtig. Een gemiddeld Vlaams ondernemer legt een parcours af, waarin men zich stap per stap onderscheidt. Vanuit Vlaanderen trekt men logischerwijze naar Nederland en vervolgens misschien naar Polen of Duitsland en het Verenigd Koninkrijk. Om dan pas de Verenigde Staten te overwegen."

Is het niet eigen aan koudwatervrees, dat je eerst met één teen, vervolgens een voet en gaandeweg helemaal het water induikt?

Ik begrijp dat heel goed. Maar te lang wachten kan een valkuil blijken. Je verliest er enorm veel tijd en geld mee. Na twee of drie markten succesvol ontwikkeld te hebben, moet je durven springen. In de VS heb je voor een soortgelijke investering een veel grotere return. Er zit een logische sequentie in de ontwikkeling van een jonge onderneming met globale ambities. Ik geloof sterk in steunmechanismen voor aanstormend talent. Denk aan het aanbod van Flanders Investment and Trade aangaande prospectiereizen. Aan de VUB studeerde ik af met als thesis een vergelijkende studie tussen België en de Verenigde Staten over het verschaffen van *venture capital* door de overheid. Het hele ecosysteem moet aan dezelfde kar trekken.

Zie je nog valkuilen naast 'te voorzichtig zijn' en te weinig investeren?

Ieder bedrijf is anders en een pasklaar antwoord heb ik niet. Maar naast de te beperkte ambitie gooien sommigen er te weinig middelen tegenaan. Wie denkt de Amerika te kunnen veroveren met een budget van 50.000 euro komt van een kale reis terug. Heb je geen half miljoen euro ter beschikking, dan ben je eigenlijk niet serieus bezig. De Verenigde Staten vragen een aparte aanpak. Wat je vooral niet mag doen is zeggen, 'I know the drill, ik ga mijn succesformule herhalen'. Ook daar ligt de toegevoegde waarde van een accelerator met een netwerk aan Amerikaanse mentoren. Want zij zullen je kunnen vertellen of de prijszetting fout zit, de digitale aanpak anders moet, etc. De culturele businessmatige verschillen zijn er. Ik wil vooral niemand ontmoedigen, maar wel aanraden je door de juiste mensen te laten omringen.

LOPEN OP ZONDAG

TEKST ELKE VANHAECKE

Het is zondagochtend, zo'n zonnige maar ijskoude ochtend en er ligt nog sneeuw. Ik ben net gaan lopen met Mikkkel. Dat is mijn loopkameraad hier. Ik doe dat al het grootste deel van mijn leven denk ik. Overal, waar ik ook ben, gaan lopen op zondag. De redenering is: 'Eerst een toerke, dan een boterkoek extra!' Hier in Boston zijn dat nu extra *pancakes*, bijna zo lekker... of nee, die *pancakes* kunnen eigenlijk echt niet tippen aan een chocoladekoek met crème! Verdorie, daar zou ik ver voor lopen om nog eens zo'n chocoladekoek te kunnen eten. Maar dus, dat lopen... hier in Boston wordt veel gelopen. Wellicht zit de bekende 'Boston Marathon' daar voor iets tussen. Wij kruisen op onze zondagse '*morning run*' tientallen, misschien wel honderd mensen. Allemaal jonge vrouwen en stevige snaken. Allemaal fluo outfits en goeie schoenen. Zeker nu het zo koud is. Ze zien er allemaal erg blits en professioneel uit.

Overal ter wereld waar ik al gelopen heb, is er een soort van verstandhouding tussen lopers. Er is ook een begroeting, als we elkaar kruisen is er eerst oogcontact en dan: of een knikje, of een glimlach, meestal beide. Al moet ik het ook niet te veel romantiseren: er zijn ook lopers die daar niet aan meedoen. Ze lopen te snel of denken dat ze te snel lopen en dus geen tijd hebben om je aan te kijken, laat staan even kort te glimlachen.

Hoe dan ook, hier in Boston is er zeker ook zo'n verstandhouding, alleen is die begroeting het afgelopen jaar lichtjes

gewijzigd. Door het mondkmasker kan je niet meer glimlachen, dus als je nu iemand kruist trek je je mondkmasker over je neus. Dat is de officiële begroeting tussen lopers in deze stad. Ik heb er in mijn hoofd zelfs een soort van spel van gemaakt om tegelijk met de tegenligger mijn masker omhoog te trekken. Dat is dan, 5 meter, wachten... 3 meter, wachten... 1 meter: floep, masker aan en twee stappen later, oef, weer naar beneden. Het ziet er wat gek uit maar ik denk dat het een soort respect toont. "Hé, ik heb respect voor jou, jij voor mij, dus floep, mondkmasker aan" en voortlopen...

Vanmorgen waren Mikkkel en ik dus flink aan het lopen in de zon en in de sneeuw toen we een loper kruisten. Ik had hem al van ver zien aankomen want hij had een korte fluoroze short aan. Al was dat niet het enige dat mijn aandacht trok. Ik moest even goed kijken maar toen hij naderde zag ik dat hij geen t-shirt aan had. Die man liep hier in z'n bloot bovenlijf in de sneeuw zijn *morning run* te doen?! Ik was zo verbaasd dat ik, je raadt het al, vergat om mijn mondkmasker omhoog te trekken. Hij deed dat wel, knikte zelfs even en liep voort. Gelukkig nam hij er geen aanstoot aan dat ik het niet had gedaan. Ik mag er niet aan denken dat hij zou denken dat ik geen respect had voor hem. Maar het beste moet nog komen, een kilometer of 3 later zagen we nog zo'n loper! Nog één zonder t-shirt! Had ik al gezegd dat het vroom? Dat er zelfs nog sneeuw ligt? Zolang je maar je mondkmasker aan hebt zeker...

“BEDROG” BIJ EEN INTERNATIONAAL HUWELIJK?

Huwelijken met iemand van een andere nationaliteit komen steeds meer voor. Indien er zich later een probleem stelt binnen dit huwelijk moet vooreerst nagegaan worden welk recht er van toepassing zal zijn. Daar komt nog bij dat het steeds afwachten is hoe de rechter deze regels in de praktijk zal toepassen. We gaan dit na aan de hand van onderstaande uitspraak recent door een Belgische rechtbank uitgesproken.

Mike heeft de Amerikaanse nationaliteit en is een aantal jaren geleden gehuwd met de Belgische An. Mike komt aan de weet dat zijn echtgenote An geruime tijd een buitenhuwelijkse relatie had met ene Carlo. Mike vindt brieven, kaartjes en foto's waaruit blijkt dat An iemand anders had. Tijdens de rechtszaak die later wordt opgestart, komen zelfs nog elementen boven waaruit blijkt dat deze affaire al dateerde van vóór hun huwelijk. Maar er komt vooral een ander belangrijk punt aan het licht, namelijk dat Carlo en niet Mike de vader is van het kind dat An en Mike samen opvoeden. Bovendien blijken de ouders van An altijd weet te hebben gehad van deze affaire van hun dochter met Carlo. Omwille van dit “bedrog”, vindt Mike dat hij niet langer kan gehuwd blijven met An. Mike vraagt de vernietiging van het huwelijk, maar rekening houdend met de verschillende nationaliteiten dat hij en An hebben, moet er nagegaan worden welk recht hier toepasselijk zal zijn. Om dit te bepalen moet gekeken worden naar het Wetboek Internationaal Privaatrecht. Volgens de regels van dit wetboek moet een onderscheid gemaakt worden tussen de vormvoorwaarden (bv. de regels in verband met het voltrekken van het huwelijk) en de grondvoorwaarden (bv. de leeftijd die je moet hebben om te mogen huwen) van het huwelijk om tot een geldig huwelijk te komen. Op basis van dit Internationaal Privaatrecht moeten, opdat een internationaal huwelijk geldig is, de gehuwden voldoen aan de regels van hun nationale wet voor wat betreft de grondvoorwaarden. In dit geval gaat het echter alleen om deze grondvoorwaarden en moet dus de nationale wet van elk der echtgenoten worden toegepast. De belangrijke grondvoorwaarden om een huwelijk in België aan te gaan zijn: de leeftijdsvereiste, de toestemming van

beide aanstaande echtgenoten, regels betreffende de verwantschap tussen echtgenoten, etc.

In deze zaak hebben we te maken met een probleem rond de “toestemming” tot het huwelijk en moet de rechtbank kijken naar zowel het Belgisch recht als het Amerikaans recht ter zake. Op basis van deze twee wetgevingen zal de rechtbank moeten opmaken of er bij het sluiten van het huwelijk al dan niet een probleem was in verband met de toestemming tot het huwelijk. Zowel in het Belgisch als in het Amerikaans recht wordt bepaald dat er een geldige toestemming moet zijn om een geldig huwelijk tot stand te brengen. Het huwelijk is bovendien een samenlevingsvorm voor deze beide partners waarin zij tot samenwoning, getrouwheid, hulp en bijstand verplicht zijn. Mike meent echter dat er geen sprake kan zijn van een dergelijk vooropgestelde samenleving, meer nog dat er ook geen geldige toestemming is geweest tot zijn huwelijk met An, waardoor hij de vernietiging van zijn huwelijk met An vraagt. In België kan het tot stand komen van een contract aangetast zijn door een “wilsgebrek” (bv. dwaling of bedrog). “Dwaling” betekent dat men bepaalde informatie achterhoudt; indien men die informatie zou gehad hebben dan zou de overeenkomst wellicht niet zijn doorgedaan. Bij “bedrog” gaat om hetzelfde, maar dan wel met kwaad

opzet.

Vermits er volgens Mike een probleem is met de toestemming tot zijn huwelijk (Mike gaf zijn toestemming om te huwen met An maar zij had verzwegen zwanger te zijn van een andere man), moet de rechtbank nagaan of zijn huwelijk op basis van een dergelijk wilsgebrek kan vernietigd kan worden. Het Belgisch burgerlijk wetboek bepaalt dat er geen huwelijk kan zijn zonder de geldige toestemming van beide echtgenoten. De rechtbank moet hier beslissen of er “bedrog” kan aangenomen worden en er zodoende een vernietiging van het huwelijk kan uitgesproken worden.

Het niet meedelen aan de andere partner van bepaalde eigenschappen die nochtans essentieel zijn binnen een huwelijk, kan aanleiding geven tot de vernietiging van het huwelijk. Dit omdat, indien de bedrogen echtgenoot deze eigenschappen gekend zou hebben, hij niet gehuwd zou zijn. Gezien de feiten en omstandigheden meent de rechtbank dat er kan overgegaan worden tot de vernietiging van het huwelijk tussen Mike en An. De rechtbank beslist dat Mike op een onaanvaardbare manier werd bedrogen door An en dat door het bedrieglijk handelen van An, Mike toegestemd heeft in het huwelijk maar dit niet zou gedaan hebben indien An eerlijk zou geweest zijn.

De rechtbank vernietigt het huwelijk van Mike en An. Dit huwelijk, dat in Amerika werd voltrokken en in België werd ingeschreven, heeft geen uitwerking meer in België.

Nog even dit: via een andere gerechtelijke procedure betwist Mike het vaderschap van het kind dat hij zogenaamd met An had. Mike wint ook deze zaak; er werd duidelijk aangetoond dat hij niet de vader was van hun kind, maar dat Carlo dat was. Het kind mag niet langer de achternaam van Mike dragen.

TEKST SOLANGE TASTENOYE

BELASTINGVRIJ WINKELEN IN BELGIË: 5 NIEUWTJES

De belastingvrijstelling is een voordeel dat is ingesteld door de landen van de Europese Unie, waardoor u als Europees burger in het buitenland de BTW terugbetaald kunt krijgen op aankopen die u binnen de Europese Unie doet en die u vervolgens meeneemt naar het land waar u woont.

Een app als ZappTax vereenvoudigt de complexe structuur van die Belgische belastingvrijstelling. 5 geweldige nieuwtjes over ons systeem:

1. Paspoort volstaat!

Sinds juli 2020 probeert de Belgische douane de belastingteruggave in België te vereenvoudigen. De eerste fase is al doorgevoerd: als u de EU vanuit België verlaat (Zaventem, Charleroi-Zuid, Eurostar-terminal en zelfs ook de Zeebrugge ferryterminal), hoeft u bij de douane enkel uw paspoort te laten zien. De ambtenaar haalt dan de nodige gegevens op en kan zo de documenten die aan uw paspoort gelinkt zijn elektronisch goedkeuren.

(Als u de EU vanuit een ander land dan België verlaat hoeft u nog een papieren versie van uw tax-free formulier te laten afstempelen door een douanier.)

2. Nieuwe elektronische terminals

Het hele proces wordt tegen het einde van het jaar ook volledig digitaal. Binnenkort zullen op alle grote luchthavens in België, aan de Eurostar-terminal bij het Zuidstation of aan de Zeebrugge ferryterminal elektronische terminals geplaatst worden. Hier hoeft u enkel uw paspoort te scannen. De machine vindt automatisch de bijbehorende documenten en keurt alles meteen goed.

3. Alle Belgische winkels belastingvrij

Als u uw vrijstelling via ZappTax regelt, moet u niet langer aparte formulieren aanvragen bij iedere winkel die u bezoekt. In de plaats vraagt u gewoon een factuur op naam van ZappTax.

Het is een wettelijke verplichting voor alle winkeliers om een rekening mee te geven, maar formulieren voor belastingvrijstelling zijn voor handelaren niet verplicht. Met ZappTax bent u dus niet afhankelijk van de keuze van de winkelier.

Het innovatieve belastingvrije model van onze app werd al goedgekeurd door de bevoegde autoriteiten in België, Frankrijk en Spanje.

4. Winkel ook online belastingvrij!

Dit model is ook beschikbaar op internet. Hoewel we online zelden een knop zullen terugvinden om een formulier tot belastingvrijstelling in te vullen, is er niets eenvoudiger dan een factuur vragen bij de betaling van uw bestelling.

U kunt zelfs uw artikelen bestellen voordat u voet op Belgische bodem zet. Laat uw pakketje bezorgen bij vrienden of familie en ga het dan ophalen wanneer u in België bent. Als u België weer verlaat, krijgt u het belastinggeld terug.

Let op, deze procedure geldt alleen voor pakketjes die op een Belgisch adres worden afgeleverd.

5. Inwoners van het VK winkelen aan nultarief

Sinds 1 januari 2021 komen alle inwoners van het Verenigd Koninkrijk (behalve die in Noord-Ierland) in aanmerking voor belastingvrij winkelen in de EU, een geweldige kans om flink te besparen als u het Kanaal oversteekt.

PS: Dit geldt ook voor inwoners van Zwitserland en Andorra.

Alles wordt dus eenvoudiger en binnenkort volledig digitaal! Zelfs al is uw terugkeer naar België in 2021 nog een beetje onzeker, download alvast de ZappTax-app gratis op uw smartphone. 📱

Hoe gebruik je de ZappTax app?

1. Download de gratis app en vul uw profiel aan.
2. Vul de gegevens van uw verblijf in de EU in (data en landen van aankomst en vertrek).
3. Voeg foto's van de facturen toe.
4. ZappTax stuurt u een bon met al uw facturen kort voor u de EU verlaat.
5. Valideer kort uw bewijs van vrijstelling bij de douane voordat u de EU verlaat.

En dat is het! Zodra uw bewijs van vrijstelling is gevalideerd, zal ZappTax overgaan tot de terugbetaling van uw BTW, meestal binnen de 24 uur.

Meer info: www.zapptax.com.

SPECIAAL AANBOD

ZappTax biedt u **5€ extra** bij uw eerste belastingteruggave!

Om hiervan te profiteren: In het veld 'Promotiecode' voert u tijdens het aanmaken van uw account '**VIW5**' in.